

Campus per la Pau

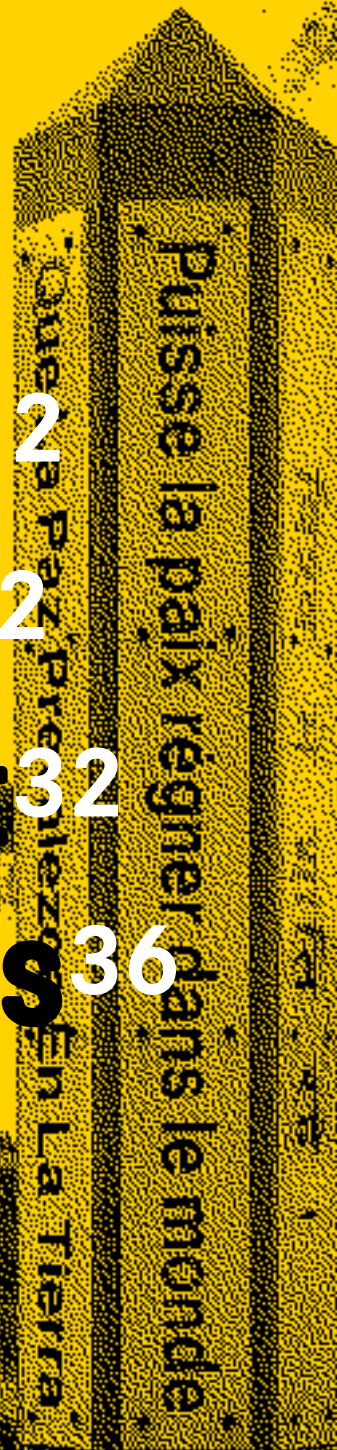
La universitat
de les ONG⁰⁴

Escola Virtual
de Cooperació¹²

Conflictologia²²

EcoUniversitat³²

Cibervoluntaris³⁶

Campus per la Pau

Cooperació, desenvolupament, sostenibilitat

El campus que la UOC posa a disposició de les ONG i les iniciatives solidàries

Els nostres objectius:

- Contribuir als processos de pau.
- Promoure els drets humans.
- Proporcionar ajuda humanitària en situacions d'emergència.
- Vetllar per la sostenibilitat del planeta.
- Facilitar l'alfabetització i l'accés al coneixement.
- Promoure l'ús de les TIC en l'àmbit de la cooperació.

Els nostres mitjans:

- Proposem una àmplia oferta formativa en línia: estudis reglats a través de l'Institut Internacional de Postgrau, cursos de capacitació a mida per a ONG i programes d'extensió universitària liderats per ONG.
- Proporcionem un espai virtual a les entitats sense finalitat de lucre.
- Gestionem projectes per allotjar oficines virtuals i accions solidàries.
- Liderem el voluntariat virtual universitari.

Estem oberts a acceptar propostes de formació virtual d'ONG, institucions públiques, organitzacions, universitats i qualsevol entitat sense finalitat de lucre.

www.campusperlapau.org
www.uoc.edu
cooperació@uoc.edu
+34 93 253 57 00 / 93 253 57 64

Aquest codi QR conté l'enllaç de l'àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC. Per a més informació sobre els codis QR, visiteu: http://es.wikipedia.org/wiki/Codigo_QR

La universitat humanitària

Eduard Vinyamata,

director del Campus per la Pau i director acadèmic de l'Àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC.

El Campus per la Pau de la UOC es va crear amb el propòsit de contribuir a la pau i a la solidaritat amb les persones i societats menys afavorides i promoure la cooperació al desenvolupament, l'ajut humanitari i la sostenibilitat. Partint dels principis ètics bàsics de respecte dels drets humans i la Carta de la Terra, el nostre objectiu implícit és oferir una formació que permeti l'autonomia de les persones i que les capaci per resoldre els seus problemes, defensar sense violència els seus drets, con viure pacíficament i prosperar respectant el medi ambient i els altres.

Eduquem virtualment per solucionar problemes i reptes de caràcter humanitari i formem formadors arreu del món amb la finalitat d'aportar solucions concretes i pragmàtiques a necessitats específiques de persones i col·lectius en situació de risc o marginació, en tots els àmbits del coneixement científic i tecnològic. Actuem en aliança amb altres universitats, ONG, institucions governamentals de caràcter humanitari, fundacions i tota mena d'organitzacions privades i públiques amb coincidència d'objectius i principis ètics que disposin de xarxes distributives massives i de capacitat d'actuació amb els darrers destinataris de l'ajut.

Oferim formació universitària reglada i capacitació en cooperació al desenvolupament a través de l'Escola Virtual de Cooperació. Impulsem l'educació ambiental amb l'EcoUniversitat, i promovem els estudis de pau i de resolució de conflictes per mitjà de la Xarxa d'Universitats de Pau. En tots tres àmbits, organitzem trobades internacionals d'experts per establir plans estratègics i tàctics comuns, potenciar xarxes operatives de difusió del coneixement i publicar continguts innovadors.

Col·laborem amb organitzacions del prestigi de Creu Roja, Enginyeria Sense Fronteres, Amnistia Internacional, Gaia Education, Unitar, PNUD o l'Oficina Mundial del Moviment Escolta. Tenim acords amb universitats d'arreu, africanes, d'Amèrica Llatina i d'Àsia, i amb organismes internacionals. La formació que oferim engloba més de tres mil estudiants, més de dos-cents professors i centenars de matèries en tots els àmbits del coneixement.

La formació universitària acostuma a regir-se per lleis en els primers nivells educatius i pel mercat en l'àmbit dels postgraus. Des del Campus per la Pau ens regim per criteris i ideals humanitaris. Som la Universitat Humanitària, la Universitat de les ONG, la Universitat de la Pau.

+ info:

Àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat
www.youtube.com/watch?v=H8m7NUGQCE

Les TIC, al servei de la cooperació

El Campus per la Pau consolida l'oferta formativa virtual després de gairebé una dècada d'activitats

1
La universitat de les ONG
→

LA UNIVERSITAT DE LES ONG

És la universitat de les ONG, la gran universitat de la Universitat Oberta de Catalunya. Des de l'any 2000, ofereix cursos i serveis a través d'aplicacions i eines tecnològiques i metodologies innovadores virtuals a través de la plataforma de la UOC.

Formació, recerca i sensibilització

El Campus de la Pau i la Solidaritat ofereix un conjunt de cursos i activitats formatives i de recerca que inclouen la formació i la sensibilització de les ONG i la seva aplicació a la pràctica social i humanitària.

Aplicació social i humanitària

Creem i desenvolupem aplicacions i eines tecnològiques que permeten aplicar les TIC a la pràctica social i humanitària de les ONG i la seva aplicació a la pràctica social i humanitària.

Cultura

Acció

Recerca

Recerca

Projectes

Àmbits d'actuació

El Campus de la Pau i la Solidaritat ofereix un conjunt de cursos i activitats formatives i de recerca que inclouen la formació i la sensibilització de les ONG i la seva aplicació a la pràctica social i humanitària.

6a edició del cursa "Especialista en Cooperació Descentralizada Europa - América Latina"

El cursa "Especialista en Cooperació Descentralizada Europa - América Latina" és un curs de postgrau que ofereix una formació avançada en cooperació internacional.

Activitat Formativa de Postgrau

El cursa "Especialista en Cooperació Descentralizada Europa - América Latina" és un curs de postgrau que ofereix una formació avançada en cooperació internacional.

Escola Virtual de Cooperació

El cursa "Especialista en Cooperació Descentralizada Europa - América Latina" és un curs de postgrau que ofereix una formació avançada en cooperació internacional.

Curs de Cooperació Descentralizada

El cursa "Especialista en Cooperació Descentralizada Europa - América Latina" és un curs de postgrau que ofereix una formació avançada en cooperació internacional.

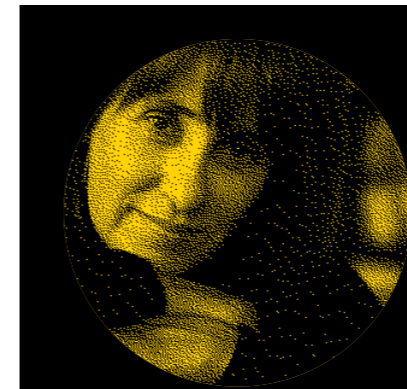
La Universitat Oberta de Catalunya va crear el Campus per la Pau, la Cooperació, el Desenvolupament i la Sostenibilitat el 2000, coincidint amb l'Any Internacional per la Cultura de la Pau de la Unesco. L'objectiu era posar la metodologia i el coneixement generat per la UOC al servei de la pau, els drets humans, l'ajut humanitari, la sostenibilitat i l'alfabetització. Es tractava, en definitiva, de contribuir a millorar les condicions de vida de les poblacions més desfavorides per mitjà del coneixement científic i tècnic i l'educació virtual.

El director del Campus per la Pau, Eduard Vinyamata, recorda el primer que li va venir al cap quan l'aleshores rector de la UOC, el doctor Gabriel Ferrater, li va encarregar de crear la nova àrea de cooperació dins la universitat. "Havia estat uns anys enrere en un camp de refugiats prop de Mostar", explica, "i allà vaig començar a pensar com les noves tecnologies podien millorar les condicions de vida de les persones que viuen situacions crítiques". La possibilitat de treballar-

hi des de la virtualitat de la UOC va convertir aquell somni en una realitat.

Pràcticament una dècada després de crear-se, el Campus per la Pau és una institució consolidada. Col·labora amb una vintena d'entitats, ONG i institucions, espanyoles i internacionals, i de la trentena d'estudiants inicials, en va passar a tenir un total de 3.342 el 2008. Les previsions per al 2009 són a l'alça. Inclouent-hi l'ensenyament reglat, prop de 5.000 estudiants hauran cursat alguna de les més de 100 assignatures que imparteixen uns 200 professors.

El model d'innovació del Campus per la Pau ha estat reconegut per la Global University Network for Innovation, una xarxa internacional d'universitats que en valora la tasca de servei públic. La filosofia de cooperació de la UOC no és anar al territori que ho necessita i construir-hi infraestructures, sinó facilitar la transferència de coneixement perquè les mateixes societats destinatàries puguin solucionar els seus problemes. →

Compartir el coneixement

Fa deu anys, quan la UOC ja estava consolidada a Catalunya i va començar la seva expansió al món, l'aleshores rector Ferrater va nomenar Eduard Vinyamata delegat seu per tirar endavant el Campus per la Pau. Sabiem ja que oferir formació universitària per internet era possible i que ja podíem plantejar-nos posar la universitat i el seu campus virtual al servei de la pau, la cooperació, la sostenibilitat i la resolució de conflictes; posar el coneixement científic i tecnològic que generàvem a disposició de les persones i les societats i, en especial, d'aquelles excloses del benestar i del progrés, de la justícia social, dels drets humans més fonamentals i de la llibertat.

El món estava en crisi abans de la crisi econòmica global. Guerres, genocidis, canvi climàtic, epidèmies i pandèmies, mortalitat infantil... Només a tall d'exemple: segons la Unicef, cada dia moren 30.000 infants menors de cinc anys a causa de la pobresa, i, d'alguna manera, de la ignorància. Seria com si caiguessin cada 24 hores 132 avions Airbus, com el que es va estavellar aquest any en aigües de l'Atlàntic, plens de criatures. El 70% d'aquests nens i nenes moren per malnutrició o malalties i infeccions fàcilment tractables al Primer Món.

Avui, quasi una dècada després, el Campus per la Pau de la UOC du a terme activitats de cooperació al desenvolupament i ha fet de l'educació virtual una eina per solucionar problemes humanitaris reals i concrets, des d'un plantejament pragmàtic i en relació directa amb universitats, ONG i administracions públiques locals. És un concepte de col·laboració que inclou escoltar les necessitats de l'altre i treballar conjuntament per solucionar problemes. Escoltar i actuar col·laborativament, mai unilateralment. La UOC demostra amb el Campus per la Pau que les TIC són una esperança perquè el coneixement sigui accessible a tothom, i que les noves tecnologies, a més a més, permeten una cosa tan important com és aprendre a compartir-lo.

Imma Tubella,
rectora de la Universitat Oberta de Catalunya

“Es tracta d’oferir formació per solucionar problemes humanitaris reals i específics, viure en salut, convida en pau i fer respectar els drets fonamentals”, subratlla Vinyamata. Un bon exemple n’és el curs de nutrició d’emergència; el de part natural que es promou al Perú, on la mala postura de la mare mentre dona a

El model del Campus per la Pau ha estat reconegut per la Global University Network for Innovation, que valora la tasca de servei públic

llum és una de les causes de mort de nounats, i el projecte que preveu formar famílies camperoles al Paraguai, Bolívia i altres països llatinoamericans.

Tot i que la principal activitat del Campus és la formació, la voluntat és convertir-se en una xarxa de serveis d’ajuda a ONG i personal humanitari: un espai virtual interactiu que englobi tota la informació, els serveis i els contactes que els puguin ser d’utilitat. Entre els projectes de futur hi ha crear un banc d’informació sobre subvencions o fons d’inversió ètics; un hospital virtual que reculli recursos sobre medicina d’emergència, o una escola que obri les portes a l’educació i el coneixement facilitant eines d’alfabetització en diverses llengües.

Socis privilegiats

L’oferta formativa de l’àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC es regeix també per criteris humanitaris. Els cursos que engloba són de formació reglada i d’extensió universitària. Alguns són propis, com els de conflictologia, capacitació digital o formació de formadors virtuals, però bona part de l’oferta es du a terme amb altres entitats, institucions, universitats i ONG, que aporten els seus coneixements i

L’àrea de Cooperació de la UOC combina l’ensenyament reglat amb cursos d’extensió universitària

materials didàctics i aprofiten la plataforma tecnològica i pedagògica de la UOC.

La formació reglada –cursos de postgrau i màsters– s’imparteix des de l’Institut Internacional de Postgrau, i engloba els estudis d’Acció humanitària, Dependència, Conflictologia, Gestió d’entitats no lucratives, En-

ginyeria aplicada a la cooperació i Dret internacional humanitari. Els cursos d’extensió universitària es duen a terme des del Campus i es financen entre la UOC i les entitats promotores amb l’objectiu que siguin gratuïts o molt econòmics. Durant el 2008 se’n van impartir 84, i 42 fins al maig del 2009.

El ventall d’organitzacions que col·laboren amb la UOC és molt ampli i divers. La Creu Roja Espanyola va ser la primera que va utilitzar la plataforma de formació virtual de la UOC, seguida d’Enginyeria Sense Fronteres i Unicef. També Amnistia Internacional, Turisme Justo o la Federació Catalana de Voluntariat Social, que agrupa 45 organitzacions que treballen en l’àmbit social, ofereixen formació virtual a través de la UOC.

El Campus col·labora també amb organitzacions de països tercers, amb les quals du a terme formació en diferents temàtiques, des del voluntariat social i primers auxilis fins a projectes d’abastiment d’energia en zones rurals. És el cas d’Alianza ONG, una iniciativa de la Universitat de Michigan que agrupa organitzacions de la societat civil del Carib i Amèrica Llatina, o el del

La voluntat és esdevenir una xarxa virtual de serveis i recursos per a ONG i personal humanitari

projecte Universitat Paz Urbana (UPU) que es du a terme amb l’organització equatoriana Ser Paz per formar quadrillers perquè abandonin les armes.

Els acords s’estenen també a altres universitats, amb les quals es duen a terme projectes d’alfabetització i desenvolupament per donar resposta a problemes humanitaris concrets. Amb la Universitat UniMinuto de Bogotà, per exemple, es formaran fins a 80.000 dones colombianes en aspectes destinats a millorar les seves condicions de vida: nutrició, higiene, capacitació laboral o defensa dels drets com a persones. El Campus també ha tancat aquest any un conveni ambiciós amb la Universitat Virtual Africana, que aplega una cinquantena d’universitats del continent, amb el doble objectiu de superar la pobresa i resoldre conflictes.

La Diputació de Barcelona i l’Ajuntament de Cuautitlán Izcalli, a Mèxic, són dues organitzacions governamentals que també han utilitzat la plataforma del Campus per la Pau. La Diputació va formar el 2008 241 persones en el curs Liderar en clau de gènere i 98 en el de Cooperació descentralitzada, que va impartir a través del seu Observatori. El consistori mexicà ofereix als seus funcionaris un postgrau de Convivència i desen-

Cursos del Campus per la Pau

Propis

Ensenyar en la virtualitat
Formació d’autors de l’Escola Virtual de Cooperació

Amb Creu Roja

Gestió del voluntariat
Primers auxilis
Formació en cooperació internacional
Explorem el dret internacional humanitari
Ocupació per a col·lectius vulnerables
Intermediació laboral amb col·lectius vulnerables
Enfocament del marc lògic a la cooperació internacional
Operadors per atenció bàsica a les persones grans
Planificació de projectes socials
Habilitats socials
Intervenció social i prostitució
Gestió de la diversitat a l’entorn empresarial
Treball en grup

Amb Enginyeria Sense Fronteres

Projectes d’abastament d’energia a zones rurals

Voluntariat, cooperació i tecnologia per al desenvolupament humà

Amb Amnistia Internacional

Educació per a la ciutadania i drets humans

Amb l’Ajuntament de Cuautitlán Izcalli

Postgrau de Convivència i desenvolupament de la vida municipal

Amb Eco-union

Ecologia urbana i canvi climàtic
Mobilitat urbana sostenible
Bioconstrucció i materials sostenibles
Nova cultura i gestió sostenible de l’aigua

Amb Ecoserveis

Eficiència energètica i energies renovables.
Respostes domèstiques al canvi climàtic
Biocarburants i sostenibilitat
Activisme antinuclear

Amb Gaia Education

Disseny per a la sostenibilitat

Amb Gaia Tasiri

Introducció a la permacultura

Amb l’Observatori de la Diputació de Barcelona

Cooperació descentralitzada

Amb la Diputació de Barcelona

Liderar en clau de gènere

Amb Turisme Justo

Turisme responsable: cooperació pel desenvolupament

Amb OMT-Themis

Turisme i cooperació internacional per al desenvolupament

Amb la Federació Catalana de Voluntariat Social

Curs bàsic de voluntariat social

Amb Alianza ONG

Postgrau de Gestió de màrqueting i noves tecnologies de la informació en l’àmbit de les organitzacions socials sense finalitat de lucre

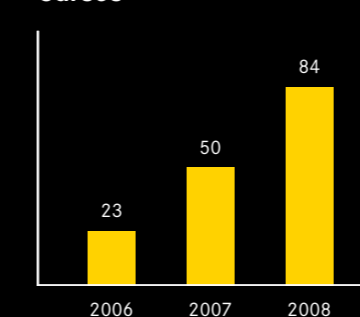
Amb Projecte UPU

Primers auxilis

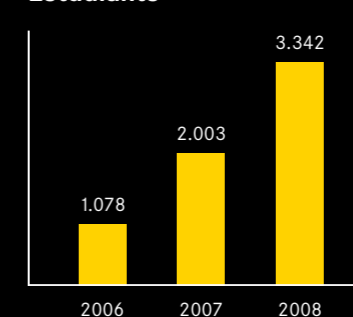
Cursos impartits el 2008, en castellà, català i/o anglès.

+ cursos, + estudiants, + entitats

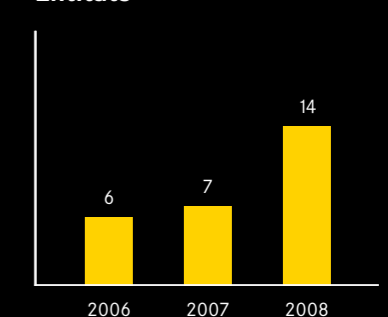
Cursos

Estudiants

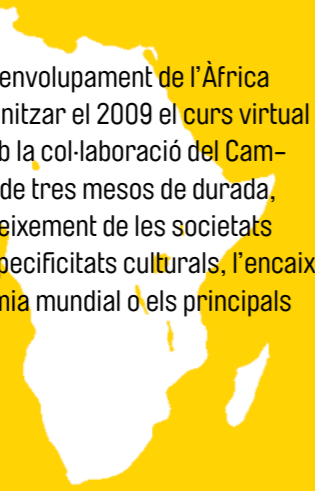

Entitats

Comprendre Àfrica

L'ONG Amics per al Desenvolupament de l'Àfrica Negra (ADANE) va organitzar el 2009 el curs virtual Comprendre Àfrica amb la col·laboració del Campus per la Pau. El curs, de tres mesos de durada, va aprofundir en el coneixement de les societats africanes, les seves especificitats culturals, l'encaix del continent a l'economia mundial o els principals problemes sanitaris.
www.adane.org

Pròximament... Oficina Mundial de l'Escoltisme

El moviment escolta aplega 28 milions de persones a 160 països diferents. Per difondre els principis propis de l'escoltisme, l'Oficina Mundial del Moviment Escolta ha escollit la plataforma del Campus per la Pau, des d'on oferirà en línia els cursos que ja està fent presencialment. Es tracta de mòduls sobre la natura, la pau i el compromís amb la comunitat, sigui el barri, la ciutat o el país. L'Oficina Mundial ha preparat el material educatiu pensant en els caps dels escoltes però el curs està obert a qualsevol que hi estigui interessat. L'ensenyament s'impartirà en anglès i en castellà i vol arribar a ser un màster oficial. El novembre de 2009 es fa el primer pas. Vint alumnes del moviment escolta es prepararan per fer de consultors seguint el curs de formació de formadors virtuals del Campus per la Pau.
www.scout.org/es

volupament de la vida municipal. En col·laboració amb l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i la Fundació La Caixa es posa en marxa la tardor del 2009 un projecte de formació virtual adreçat a la població amb més risc d'exclusió del districte de Collblanc - la Torrassa.

Pel que fa a sostenibilitat i medi ambient, el Campus per la Pau col·labora amb Eco-union, una associació de professionals que ofereix serveis d'ecologia aplicada; Ecoserveis, una entitat sense ànim de lucre integrada per enginyers i altres professionals del medi ambient; Gaia Education, un consorci internacional d'educadors d'ecoviles; el moviment Slow Food; l'ONG Turismo Justo, o l'Acadèmia de Permacultura, entre d'altres.

+ info:

Creu Roja
www.creuroja.org

Enginyeria Sense Fronteres
www.catalunya.isf.es

Amnistia Internacional
www.es.amnesty.org

Turismo Justo
www.turismojusto.org

Federació Catalana de Voluntariat Social
www.federacio.net/ca

Alianza ONG
www.wdi.umich.edu/ResearchInitiatives/SocialEnterprise/AlianzaONG

Universidad UniMinuto
www.portal.uniminuto.edu

African Virtual University
www.avu.org

Diputació de Barcelona
www.diba.es

Observatori de la Diputació de Barcelona
www.observ-ocd.org/Equipo.asp

Ajuntament Cuautitlán Izcalli
www.cizcalli.gob.mx/int_v3/layout.php

Eco-union
www.eco-union.org

Ecoserveis
www.ecoserveis.net

Gaia Education
www.gaiaeducation.org

Collblanc - la Torrassa: Aprendre a conviure

La formació virtual pot contribuir a millorar les condicions de vida de les persones en risc social. Aquest és el punt de partida del Projecte de formació integral: aprendre a conviure que l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, l'Obra Social de la Caixa i la Universitat Oberta de Catalunya han posat en marxa en el districte Collblanc - La Torrassa. "L'objectiu és donar-los eines per gestionar els seus problemes i ensenyar-los a aprofitar els recursos socials i educatius que tenen a l'abast", explica Carme Benito, responsable de l'Oficina de Plans Integrals de l'Hospitalet de Llobregat. El projecte s'ha dut a terme en tres fases i té com a destinataris col·lectius molt concrets, com les dones i els joves que tenen dificultats per accedir al món laboral, la gent gran o les persones immigrades. En una primera etapa, es va fer una recerca sociològica, que va analitzar les necessitats dels col·lectius més desfavorits en àmbits com la convivència, el coneixement del català i el castellà, l'accés al mercat laboral i l'ús dels recursos socials disponibles. En una segona etapa, la UOC va coordinar el procés d'autoria i de producció dels materials educatius.

La tercera, la formativa, ha arrencat la tardor de 2009. Hi ha, en total, prop de deu cursos, d'una durada

d'entre 75 i 150 hores, que es faran a través de la plataforma de la UOC. L'oferta, en català i castellà, posa l'accent en la capacitació digital i serveis públics, però també s'hi inclouen altres cursos en format digital, com un curs de resolució de conflictes a l'escola, guies pràctiques d'autoocupació i de formació i inserció laboral d'adults, manuals per trobar un habitatge, un curs sobre els drets bàsics dels ciutadans o sobre la seva relació amb les administracions públiques, i un mòdul sobre llengua i cultura catalanes que s'ha fet en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. A cada curs, hi correspon una aula de 10 a 20 estudiants. La finalitat és enfortir la xarxa social i capacitar els veïns del barri perquè aprofitin els recursos existents a internet.

La formació es fa en un centre ocupacional del districte, amb equipaments perquè els qui no tenen ordinador puguin seguir els cursos d'autoaprenentatge digital sense problemes. Els estudiants disposen de professors virtuals però també de monitors presencials que els ajuden a introduir-se en l'ús de les TIC.

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat:
www.l-h.es

Marroc: Alfabetització digital i transferència de metodologia

La UOC ha dut a terme un projecte d'alfabetització i transferència de metodologia d'aprenentatge destinat a introduir les TIC en l'àmbit de l'educació del Marroc. El projecte, d'una durada de tres anys, va arrencar el 2005 amb la Universitat Abdelmalek Saadi, de Tetuan. Es van formar a distància mig centenar de professors universitaris, així com personal docent no administratiu. / Universitat Abdelmalek Saadi:

www.uae.ma

República Dominicana: Enfortir la societat civil

El Campus per la Pau va engegar el 2007 amb la Pontificia Universidad Católica Madre y Maestra (PUCMM) de la República Dominicana el projecte de formació "Viure, conviure i sobreviure", que té per objectiu enfortir la societat civil local. El projecte inclou el disseny de cursos virtuals a mida en àmbits com l'alfabetització, la salut i la convivència, adreçats a dos col·lectius diferents: professors i població marginada o en risc. / Pontificia Universidad Católica Madre y Maestra:

www.pucmm.edu.do

Un campus per la pau a l'Àfrica

La UOC crearà un campus virtual africà amb la Universitat Virtual Africana (African Virtual University, AVU). L'objectiu prioritari és oferir formació virtual en francès i en anglès que contribueixi a la resolució pacífica de conflictes i l'eradicació de la pobresa, així com a l'alfabetització de les principals llengües africanes i la millora de les condicions de vida de les poblacions menys afavorides.

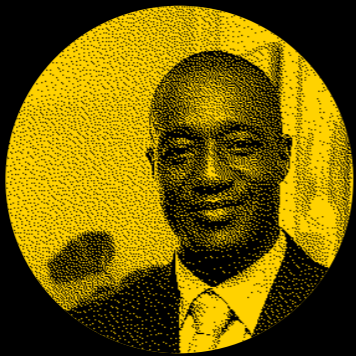
L'acord marc de col·laboració, que van signar el maig passat a Dakar (Senegal) els rectors de les dues universitats, Imma Tubella i Bakary Diallo, és molt ampli i inclou, entre d'altres, formació de gestió universitària, formació de gestió de microcrèdits, un programa per a la recuperació després d'un conflicte, programes de destreses digitals, programes de llengües africanes i intercanvi de materials d'ensenyament. La creació de materials educatius es reforçarà amb la formació de formadors en tots els països africans on l'AVU té universitats associades o acords amb ONG. Seran, majoritàriament, professors africans els qui donin contingut als programes formatius virtuals.

L'AVU, que va néixer el 1997 com un projecte del Banc Mundial, és avui una organització intergovernamental panafricana amb seu a Nairobi que aplega mig centenar d'universitats, té 53 centres a 27 països i ja ha format 40.000 estudiants. En els seus dotze anys d'existència ha adquirit la xarxa d'institucions d'aprenentatge virtual obert i a distància (ODEL, Open Distance and e-Learning) més important de l'Àfrica. La seva missió és incrementar l'accés a l'educació de qualitat al continent mitjançant l'ús de les noves tecnologies i superar així els enormes obstacles que afronta l'ensenyament superior.

+ info:

African Virtual University
www.avu.org

eLearning Africa
www.elearning-africa.com

“La pau depèn del coneixement”

Bakary Diallo,
rector de la Universitat Virtual Africana (AVU)

Què és l'AVU i per què es va crear?

Va néixer el 1997 com un projecte del Banc Mundial, gestionat des de Washington. Ara som una organització intergovernamental panafricana, estem presents a 27 països i a més de 50 universitats. La nostra missió és facilitar l'ús eficaç de metodologies d'aprenentatge virtual obert i a distància i d'e-learning a l'educació superior africana.

Què hi aporten les TIC?

L'Àfrica té una de les taxes més baixes de graduats en educació superior i un dels obstacles més importants és la manca d'espai a les universitats. Hi ha més estudiants que places. Les TIC ofereixen una alternativa a la construcció de campus, i les universitats les poden utilitzar per millorar l'ensenyament en general.

Quins són els obstacles?

N'hi ha molts. El primer repte són les infraestructures, que són molt precàries, i això afecta internet i altres telecomunicacions. No som un continent ric i no totes les famílies tenen ordinador a casa, i els recursos de les universitats són limitats. Tampoc tenim prou professors qualificats per fer e-learning i molts continguts encara no s'han bolcat en format electrònic.

Quina és la relació entre pau i educació?

Es pot dir que l'educació és cara però el que és més car és el preu de la ignorància africana. La pau depèn del coneixement. Construir la pau és molt important, per això tenim un programa especial de construcció de la pau a l'Àfrica, a països com Kenya o Somàlia.

Per Lali Sandiumenge

Esport, coexistència social i resolució de conflictes

Càtedra Unesco-Fundació FC Barcelona-UOC

La Unesco, la Fundació Futbol Club Barcelona i la UOC estan col·laborant per crear una càtedra Unesco dedicada a la formació, recerca i divulgació de l'esport com a eina d'integració social, resolució de conflictes i promotora de la pau.

El projecte, que té el suport de la Unesco, preveu posar en marxa cursos virtuals i presencials per a formadors relacionats amb el món de l'esport que treballen amb col·lectius en situació de risc social i celebrar esdeveniments esportius per posar-la en pràctica; impulsar per mitjà de congressos i seminaris internacionals l'estudi de les millors pràctiques relacionades amb l'ús de l'esport per a la resolució de conflictes i la millora de la vida comunitària, i divulgar-ne les recomanacions i l'experiència adquirida, així com crear una base de dades pública. Entre els molts impactes complementaris de la Càtedra hi ha la promoció de la igualtat de gènere, la reducció de la pobresa, la capacitació digital i l'accés al coneixement.

“La Càtedra Unesco-FCB-UOC és una gran oportunitat per a la Fundació del FCB per transmetre l'enorme potencial que té l'esport d'arribar a tots els nens i nenes del món, així com als joves que es troben en situacions de vulnerabilitat”, subratlla la directora general de la Fundació, Marta Segú. “Ho hem constatat tant en els programes propis com en les col·laboracions que tenim amb Nacions Unides, i volem fer arribar aquest missatge a tot el món a través de la Càtedra Unesco, amb una universitat tan prestigiosa com és la UOC”.

El projecte parteix de l'experiència de la Fundació FC Barcelona i de la UOC en l'àmbit de la cooperació. La Fundació reuneix en el programa Esport i Ciutadania totes les actuacions adreçades a aplicar la gran potencialitat educativa i d'inclusió social de l'esport en la promoció dels valors cívics i la defensa dels drets humans. A més, ha creat la Xarxa Internacional de Centres Solidaris (XICS), centres extraescolars implantats en quatre continents en què l'esport no és l'objectiu final, sinó

l'eina per promoure la integració social, el desenvolupament i la transmissió de valors entre els nens i nenes més vulnerables. L'atracció que genera el joc i la pràctica esportiva, unida a la imatge del FCB arreu del món, permet atraure aquests infants al centre solidari i oferir-los activitats de lleure i un suport integral en àmbits com l'educació o l'assistència sanitària, cosa que en redueix

el risc d'exclusió social. La Fundació també organitza les Jornades d'Esport Solidari (JES), un curs que té com a objectiu la formació d'educadors en la utilització de l'esport com a eina educativa i d'integració social.

La UOC, per la seva banda, hi aporta l'experiència com a universitat en línia de referència, la que ha adquirit amb la Càtedra Unesco d'e-learning i la de l'ampli ventall de programes socials i humanitaris que s'impulsen a tot el món des del Campus per la Pau.

+ info:

www.fcbarcelona.cat/web/fundacio
www.youtube.com/user/fcbarcelona

La Creu Roja, en línia

La centenària entitat humanitària
referma la col·laboració amb la UOC

2

Escola Virtual
de Cooperació

L'any 2000, amb el canvi de mil·lenni, la Creu Roja Espanyola va començar el que es convertiria en una fructífera relació amb la UOC gràcies a una aposta formativa en línia que s'ha consolidat en poc menys d'una dècada.

El departament de formació de la Creu Roja no disposava aleshores de cap curs en línia, ja que la seva tradició formativa era purament presencial, amb centres de formació a totes les capitals de província i a nombroses localitats de l'Estat espanyol. "Vam veure que internet obria un nou camp formatiu i vam creure que la Creu Roja no podia quedar enrere. El que hem fet és obrir una metodologia nova", assegura Juan Antonio Garcia Niño, coordinador de formació a distància de la Creu Roja Espanyola.

La importància de l'acord és directament proporcional al pes d'aquesta entitat dins la xarxa social espanyola. Creu Roja disposa de més de 800 oficines locals repartides per tot el territori, compta amb un equip de 175.000 persones –entre professionals i voluntaris– i té

La importància de l'acord és
directament proporcional al pes
d'aquesta entitat dins la xarxa
social espanyola

milers de projectes d'àmbits tan diversos com el de les persones discapacitades, la immigració o la cooperació internacional.

L'acord amb la UOC es va iniciar a partir d'una sèrie de línies estratègiques: la creació d'un campus propi de la Creu Roja, un curs propi de primers auxilis, un taller multimèdia sobre prevenció d'accidents disponible en línia i la formació virtual de formadors. Quasi una dècada després, amb l'excepció del campus –es va acabar per entrar al de la UOC– la resta d'iniciatives no tan sols continuen vigents sinó que no han deixat de créixer. A aquell únic curs de primers auxilis, se n'hi han afegit tretze més.

L'oferta formativa es va ampliar a partir del 2004 en una segona fase de col·laboració en què es va començar a treballar amb programes formatius reglats (màsters, postgraus i especialitzacions). En el cas dels cursos propis de la Creu Roja, s'organitzen des de la mateixa entitat –el material i el professorat és propi–, mentre que la UOC aporta la seva plataforma i s'encarrega de donar d'alta els estudiants. En canvi, els programes formatius reglats depenen de l'Institut Internacional de Postgrau, ja que, com que es tracta d'una titulació →

Una dècada de compromís

La UOC va apostar ja fa una dècada per estendre la formació virtual a un camp necessari però poc habitual en el món universitari: la formació social i sostenible compromesa amb al Tercer Món. El temps ens han donat la raó. L'àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de l'Institut Internacional de Postgrau és avui la tercera àrea d'estudis de la UOC en nombre d'estudiants. I no només això, és una de les més internacionals: la meitat dels qui cursen els nostres màsters i postgraus són estrangers, la gran majoria dels quals, llatinoamericans. L'èxit de la demanda i el prestigi que ha assolit es deu en gran part al lideratge acadèmic i a la reputació d'Eduard Vinyamata. També al fet que la nostra metodologia i oferta formativa fan que puguem arribar molt bé al públic al qual ens adreçem. Els nostres estudiants són professionals que treballen sobre el terreny en organitzacions humanitàries o en organismes supranacionals dependents de l'ONU. Són també polítics, alcaldes o regidors, de zones conflictives que necessiten un suport especial. I és que una altra clau del nostre èxit és que no estem sols en aquesta aventura. La majoria dels productes formatius estan elaborats en cooperació amb altres institucions o fets a mida de les seves necessitats formatives. Creu Roja, Enginyeria Sense Fronteres, Gaia Education o Unitar són alguns dels socis amb els quals treballem. Tot plegat, ens ha convertit en una referència i ens ha donat un estil propi com a universitat. Som la punta de llança de la formació social i sostenible que volíem fer, no només amb paraules, sobretot amb fets.

Josep Mª Duart,
vicerector de Postgrau i Formació Continua de la UOC

Més de 2.000 estudiants

Al llarg del 2008 un total de 2.123 estudiants es van matricular en algun dels 54 cursos que va oferir la Creu Roja amb el Campus per la Pau. D'aquests estudiants, el 70% van ser interns –voluntaris i treballadors– mentre que el 30% restant eren externs, és a dir, persones no vinculades a l'entitat. La majoria eren estudiants de l'Estat espanyol, però també llatinoamericans. Dels cursos que s'adreçaven a estudiants externs, els que van tenir més èxit van ser el de Primers auxilis (257 estudiants) i el d'Enfocament del marc lògic en la cooperació internacional (299 estudiants), un mètode analític per a planificació i gestió de projectes. El més sol·licitat pel personal intern va ser el de Formació bàsica en cooperació internacional (286 alumnes). Com a curs innovador, destaca el de Gestió de voluntariat (61 alumnes), que s'adreça als membres de les diferents societats nacionals de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja d'arreu del món i que s'imparteix en anglès.

Biblioteca de l'Escola Virtual de Cooperació

La Biblioteca del Campus per la Pau posa a l'abast de tothom publicacions i recursos lliures gratuïts per viure, conviure i sobreviure, adreçats a persones i poblacions en situació crítica, marginal o en perill. El ventall de temàtiques és molt ampli: part natural, per evitar la mort de nounats durant el naixement; nutrició d'emergència, per evitar la malnutrició i els problemes que se'n deriven; horticultura d'emergència, per no morir de gana allà on no hi ha menjar; estudiar a internet de franc; primers auxilis; defensar-se sense violència i fer-se respectar, i moltes altres més. www.campusperlapau.org

acadèmica, ha d'estar revisada per la universitat. Per això es treballa amb un model en què la Creu Roja aporta els continguts, formadors i tutors, i la UOC, la gestió, tret de les tutories.

En l'actualitat, l'oferta de programes formatius reglats engloba quatre màsters (Gestió del cicle de projectes i acció humanitària, Dret internacional humanitari i justícia penal internacional, Gestió en xarxa i recursos per a persones dependents i Gestió i direcció d'entitats no lucratives), dels quals es deriven vuit postgraus i diferents cursos d'especialització, a més de set cursos tallers. "Aquesta nova línia és molt important i estratègica per a la Creu Roja", subratlla Garcia Niño.

La formació virtual de la Creu Roja té l'epicentre a l'oficina central de l'entitat i compta amb l'equip professional de Madrid i la coordinació del projecte del personal de Barcelona. Des d'allà, es convoquen els

La formació virtual permet a la Creu Roja formar persones de diferents indrets en un sol curs, cosa que presencialment seria impossible

diferents cursos per internet (tinguin com a destinataris el seu voluntariat o el públic en general) i també es preparen cursos per a territoris concrets i especialitzats, un altre dels avantatges que permet la xarxa. "La formació a distància serveix per cobrir alguns projectes formatius que no es poden portar a terme a escala local", explica Garcia Niño. Tots els cursos que s'organitzen es posen a disposició de les diferents oficines de l'Estat perquè els utilitzin de la manera que considerin més convenient.

A causa de l'atomització dels alumnes pel territori espanyol, la formació virtual ha permès a la Creu Roja formar persones de diferents indrets en un sol curs, cosa que presencialment seria impossible. Tot i els avantatges, per a determinades accions formatives el model que prioritza l'entitat és el semipresencial, en què el treball virtual es complementa amb sessions pràctiques que tenen lloc en un entorn físic.

La col·laboració amb la UOC ha generat molts cursos, però la Creu Roja segueix ampliant-ne l'oferta. En total, se n'estan gestionant una desena de nous, com un per a cuidadors no professionals, un de semipresencial sobre formació d'unitats de resposta immediata d'emergències, adreçat al seu personal, i un en línia de castellà per a immigrants.

MÀSTER DE DEPENDÈNCIA

Una opció de futur

Una de les ofertes formatives de la Creu Roja i la UOC és el màster de **Gestió en xarxa i recursos per a persones dependents**, íntimament lligat a la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, coneguda com la Llei de dependència, que el Congrés dels Diputats va aprovar el 2006. La normativa reconeix el dret dels ciutadans a rebre atenció per part de l'Estat quan no es puguin valer per ells mateixos.

La Creu Roja va preparar el màster mentre es tramitava la Llei, conscient que aquesta iniciativa legislativa i els canvis demogràfics i socials augmentarien la demanda de serveis i el nombre de persones en situació de dependència. Al llarg dels darrers trenta anys, a l'Estat espanyol s'ha duplicat el nombre de persones de més de 65 anys i s'ha incrementat la població de més de 80. Segons càlculs oficials, el 2006 més d'un milió de persones tenien algun grau de dependència. Els problemes pressupostaris i pràctics a l'hora d'aplicar la llei han condicionat el màster, que va arrencar l'octubre del 2007. "El nombre de persones que aquests moments estan matriculades a les diferents especialitats, postgrau i màster és reduït", reconeix Anna Vila, tutora i coordinadora del màster. Els estudis estan relacionats amb la llei, però engloben altres aspectes, com la gestió d'equipaments o les noves tecnologies. L'oferta formativa s'orienta als professionals de serveis socials. El perfil dels estudiants és el d'una dona d'entre 25 i 35 anys, que treballa a l'Administració o en els serveis relacionats directament o indirectament amb la Llei de dependència. Es tracta d'una tipologia professional que serà cada cop més necessària. Per això, els responsables del curs el veuen sobretot com una opció a mitjà termini. "És un màster de futur", apunta Vila, "en la mesura que la llei té un recorregut d'implantació fins l'any 2015 i va incorporant canvis i en la mesura que sapiguem adaptar-los a l'estructura del programa i es reconegui la necessitat de formació contínua en aquest sector".

AMNISTIA INTERNACIONAL

Educació en drets humans

Seixanta anys després de la Declaració Universal dels Drets Humans, queda molt camí per recórrer. Una de les assignatures pendents és incrementar la presència de l'educació en drets humans en els estudis superiors. Segons Amnistia Internacional (AI), més d'un milió d'universitaris espanyols no tenen accés a cap assignatura de caràcter obligatori en aquest àmbit. AI ha reclamat durant anys la necessitat de formar el professorat en els valors dels drets humans. En l'informe *Les universitats espanyoles, a la cua d'Europa en formació obligatòria en drets humans*, l'organització va denunciar l'abril del 2008 que no es doti els futurs professors de continguts teòrics ni metodologia docent per impartir adequadament l'assignatura d'Educació per a la ciutadania i els drets humans que va introduir la LOE.

El curs d'especialista en **Educació per a la ciutadania i els drets humans**, que du a terme amb el Campus per la Pau, busca omplir aquest buit. Al hi aporta l'experiència contrastada en la lluita pels drets humans, i la UOC, la seva en l'àmbit de l'ensenyament superior en línia. L'objectiu és formar docents de primària, secundària i batxillerat, però també s'adreça a tothom que estigui interessat en els drets humans i la seva difusió. Té una durada de trenta hores.

+ info:

Amnistia Internacional
www.es.amnesty.org

Curs d'especialista en l'educació per a la ciutadania i els drets humans

www.uoc.edu/web/cat/launiversitat/estudis/curso_educacion/curs_educacion.htm

“La formació virtual és una clara alternativa a la presencial”

Pablo Navajo, director de Formació de Creu Roja Espanyola

Per Jordi Rovira

Pablo Navajo és llicenciat en Psicologia i expert en planificació de projectes i en gestió del voluntariat. Va entrar a la Creu Roja Espanyola com a voluntari i el 1986 hi va començar a treballar professionalment. Des del 2000, col·labora estretament amb el Campus per la Pau de la UOC com a coordinador de diversos màsters i cursos de postgrau, dels quals ha estat també professor i redactor de materials formatius.

Quasi una dècada després de començar a treballar amb la UOC, en quin punt ens trobem?

En tot aquest temps, ens hem sentit molt còmodes amb la UOC perquè hem plantejat tots els projectes com a socis i no pas com una relació entre client i proveïdor. Nosaltres hem aportat coneixement en l'àmbit de les ONG mentre que la universitat hi ha posat la seva plataforma i la seva experiència en desenvolupament tecnològic i en e-learning. No disposàvem de cap experiència en aquest terreny i ara ja tenim un equip de persones que funciona molt bé.

Com han evolucionat els cursos virtuals?

Estem molt sorpresos. Quan vam començar teníem tan sols un curs de primers auxilis. Des de llavors, i fins ara, la formació en línia s'ha vist com una clara aposta de futur. L'aposta dels propers anys serà la formació semipresencial, però avui en dia un dels eixos estratègics és potenciar la virtual, i amb el model que seguim amb la UOC.

Molts dels membres de la Creu Roja són voluntaris. ¿És clau per a aquest perfil de persona l'aposta per les noves tecnologies?

És fonamental, i més en el model de voluntariat actual. Hem observat que els voluntaris cada vegada disposen de menys temps lliure perquè competim amb moltes altres alternatives d'oci. Hem de reduir els processos formatius, no podem fer-los tan llargs com abans. Per tant, és vital combinar l'experiència del treball voluntari amb la formació en línia, això ens permet portar a terme un tipus de formació molt adaptada a les seves activitats i al temps de què disposen.

La cultura de la immediatesa que ha comportat l'aparició de les TIC ha afectat la vostra formació? →

Quan van sorgir les noves tecnologies semblava que ens havien de permetre alliberar temps, però ha estat al contrari, perquè el que han fet és esclavitzar-lo. I en el camp de la formació, la pressa no és bona. El que és important és que la formació estigui molt lligada a la pràctica, perquè en la majoria dels casos parlem d'adults per als quals estudiar no és prioritari, sinó que ho és realitzar activitats. Ha de ser molt pràctica, si no, no funciona. En aquest sentit la formació virtual ofereix interactivitat entre els alumnes, és a dir, comparteixen coneixement i experiència i es crea una “comunitat d'aprenentatge”. I a vegades aquest coneixement és superior als materials que podem oferir-los. Aquest és un fet que tan sols passa en la formació en línia.

Ha condicionat això el procés de confecció dels cursos?

Sí, fins al punt que abans solia haver-hi un curs presencial, els materials del qual s'adaptaven al curs en línia. Ara és a l'inrevés: surt el virtual abans que el presencial.

Quin és el perfil dels estudiants?

És un perfil molt variable, però en principi no estem parlant de gent gran, on encara ens trobem amb una escletxa digital, sinó de voluntaris joves, d'entre 28 i 30 anys, i de mitjana edat. També hi ha els voluntaris que no resideixen a la capital de província, gent que pot accedir a la formació en línia des de l'àmbit rural. Pel que fa a la formació externa [adreçada a persones que no treballen ni col·laboren amb la Creu Roja], aquí sí que tenim pràcticament alumnes de tot el món i d'edats diverses.

Havíeu previst que virtualment podríeu reforçar la xarxa que teniu disgregada pel territori?

No crec que al principi ningú s'imaginés com evolucionaria tot això. El 2000, el curs de primers auxilis es va plantejar tan sols per a gent externa i no va ser fins uns tres anys més tard quan ens vam adonar que podia servir per al nostre personal intern. La qüestió de les “comunitats d'aprenentatge” ni ens la plantejàvem. Inicialment, teníem la idea que res no podia substituir la formació presencial, ja que la vèiem com de més qualitat. Però hem vist que podem tenir una formació virtual de força més qualitat que la presencial. Els coneixements d'un estudiant d'un curs en línia de quaranta hores són molt millors que els d'un estudiant d'un curs presencial de cinc dies i 25 persones. A més, la formació virtual demana molt més esforç i això implica que els coneixements es consoliden molt més. En aquest sentit, ha passat de ser un complement a una clara alternativa a la formació presencial.

Un tarannà especial

La feina de l'equip de gestió, complementària a l'activitat docent, consisteix a donar tot el suport necessari perquè la docència es desenvolupi de la millor manera possible i assessorar en la creació dels programes garantint-ne la qualitat. Treballar en una àrea com la de Cooperació, Pau i Sostenibilitat de la UOC és molt gratificant. No tan sols contribueix a un tipus de formació que té per objectiu formar persones que faran que el món millori, sinó que entres en relació amb persones altruistes, que tenen vocació d'ajudar i que es preparen per ser professionals que aportin una mica d'optimisme al nostre entorn, sigui al barri o a l'altra punta del planeta. Els estudiants d'aquest àmbit tenen un tarannà especial, molt característic, i això es nota en la manera com participen en la docència, però també en els missatges personals que envien als fòrums de les aules, on fan participis la resta de companys de la seva vida personal, els viatges que emprenen i les iniciatives solidàries en què col·laboren. Es creen així xarxes de relació especials, que porten a la creació de grups molt interessants. Treballem en una universitat virtual, però de tant en tant coneixem personalment els estudiants en les trobades i actes presencials. En aquestes oportunitats, *juguem* a endevinar quins són els que segueixen cursos de temàtica solidària. Sovint els identifiquem, tan sols per la manera com tracten els altres i donen el bon dia.

Carme Anguera i Mabel Gómez, gestores d'activitat de programes de formació de postgrau de la UOC

Màster de Gestió del cicle de projectes i acció humanitària

Formant cooperants

Dins de l'àmplia oferta formativa en línia que gestionen conjuntament la Creu Roja i la UOC destaca el màster de Gestió del cicle de projectes i acció humanitària. El màster, que es va crear el 2004 inicialment com un postgrau, és el més sol·licitat del conjunt de l'oferta de l'Institut Internacional de Postgrau (IIP).

El màster, de dos anys de durada, desenvolupa una visió global de l'acció humanitària, la seva evolució i la concepció actual. Consta de tres parts (identificació, gestió i avaluació dels projectes) i, com és habitual en els màsters de l'IIP, es divideix en dos postgraus (Gestió del cicle de projectes de cooperació internacional i acció humanitària), així com en diferents especialitzacions.

El perfil dels estudiants que el cursen és molt divers. Són joves que estan acabant la carrera o l'han acabat i cooperants que volen disposar de més coneixements o d'una titulació. La major part no pertanyen a la Creu Roja i provenen d'àmbits diferents. El curs està dirigit a un ventall ampli de persones interessades a intervenir en projectes de cooperació internacional i acció humanitària: des de tècnics de projectes, voluntaris i tècnics d'administracions públiques fins a llicenciats i diplomats en Medicina, Infermeria, Educació Social, Agronomia, Pedagogia o Enginyeria de Telecomunicacions, entre d'altres.

En l'àmbit acadèmic, hi ha altres màsters en cooperació internacional similars, però pocs s'especialitzen en gestió com aquest. "Sempre m'havia interessat la cooperació però no sabia que hi havia estudis d'aquest tipus", recorda Ana Mato, una gallega que va acabar el màster el setembre del 2008. No tenia cap mena d'experiència en aquest camp, però mentre el cursava va accedir a una beca de la Xunta de Galícia gràcies a la →

Projectes de cooperació de Creu Roja i Metges del Món a Sierra Leone © Jordi Rovira

qual va treballar un any en la Direcció General de Cooperació Exterior i va passar un mes al Senegal. Mato resideix actualment a Porto, on treballa al Servei de Relacions Internacionals de la universitat d'aquesta ciutat. "Treballar en cooperació internacional. No és exactament el mateix, però a través de determinats programes d'educació sempre es pot donar una perspectiva per al desenvolupament", explica.

Un cas similar és el d'Alicja Bradel, que va estudiar el postgrau el curs 2008-2009, un cop va acabar la carrera de Psicologia Social a Alemanya, el seu país natal. "Feia anys que tenia clar que em volia dedicar a la cooperació internacional", afirma. En l'actualitat viu a Burgos, on

"Treballar amb exemples de projectes i experiències reals fa que la formació s'assembli més a la pràctica que no pas a la teoria" <Carlos León, Guinea Bissau>

"L'experiència dels tutors és imprescindible, perquè la majoria de les respostes no estan escrites a cap manual" <Alicja Bradel, Burgos>

té una beca de l'ONG Entreculturas, i col·labora amb la Creu Roja com a voluntària en tasques de sensibilització en l'educació pel desenvolupament.

Carlos León és un exemple d'estudiant que ha pogut aplicar a la pràctica els coneixements adquirits. Actual delegat de la Creu Roja Espanyola a Guinea Bissau, on desenvolupa un projecte d'aigua i sanejament bàsic, va cursar el postgrau de cicle de projecte el 2005 i té pendent la segona part per completar el màster. Abans havia estat voluntari a Barcelona de la secció juvenil de la Creu Roja i, després de seguir cursos sobre catàstrofes i emergències d'aquesta institució, va col·laborar en els camps de refugiats sahrauís de Tindouf (Algèria) en projectes de salut comunitària i ajuda humanitària.

"Estant a Tindouf em vaig adonar que si volia dedicar-me a la cooperació necessitava tenir-ne més coneixements i eines per poder dur a terme una bona tasca", recorda. Un cop finalitzat el postgrau se'n va anar a Angola amb diferents projectes de salut comunitària i prevenció de lluita contra la sida, i hi va ser delegat de la Creu Roja abans d'instal·lar-se a Guinea Bissau.

Màster de Dret internacional humanitari

Protegint les víctimes de les guerres

El dret internacional humanitari és el conjunt de normes destinades a evitar la barbàrie de la guerra i limitar els efectes dels conflictes armats sobre les persones. L'itinerari formatiu que van posar en marxa el curs 2006-2007 la Creu Roja Espanyola i la UOC es compon d'un màster, dividit en dos postgraus -Dret internacional humanitari i Justícia penal internacional- i quatre especialitzacions. Els estudis permeten descobrir la resposta del dret internacional a la realitat dels conflictes armats d'avui, aprofundir en el sistema de protecció de les víctimes, conèixer el funcionament del Tribunal Penal Internacional o analitzar el concepte de terrorisme. S'adrecen a llicenciats i professionals interessats a intervenir en missions internacionals o treballar en ONG o organitzacions supranacionals.

www.uoc.edu/masters

El curs de més èxit

El programa d'Acció humanitària és el més demanat de l'àmplia oferta de l'Institut Internacional de Postgrau de la UOC. Entre 2005 i 2008, 178 estudiants es van matricular al màster, 343 van cursar algun dels dos postgraus i 172 van seguir alguna de les cinc especialitzacions.

L'objectiu del màster és aprofundir en la metodologia de projectes que utilitzen les grans agències internacionals de cooperació i abordar els continguts per mitjà de casos pràctics. El professorat i l'equip docent són tots professionals d'àmplia trajectòria en el món de la cooperació, molts dels quals treballen o han treballat sobre el terreny. És el cas, per citar-ne només uns quants, de Marta Alejano, exdelegada de la Creu Roja Espanyola a diversos països africans i Sri Lanka; Enrique Castro, que ha estat responsable de l'organització al Sàhara, Nicaragua i el Salvador; Carmen Isasi, a Albània, o Jesús Franco, a Kosovo, l'Índia i Tanzània.

La valoració que fan els estudiants és, en aquest sentit, molt positiva. L'èxit del màster, coincideixen, resideix en el fet que l'ensenyament és molt pràctic, és útil per treballar tant en la seu d'una organització com sobre el terreny i tots els formadors tenen molta experiència en els dos àmbits.

“El màster m'ha permès saber exactament com neix un projecte d'aquest tipus i els passos necessaris per planejar-lo, gestionar-lo, implementar-lo i avaluar-lo”, subratlla Ana. “En el mòdul de planificació i formulació vam haver de formular gairebé un projecte

“El màster m'ha permès saber com neix un projecte de cooperació i els passos necessaris per planejar-lo, gestionar-lo, implementar-lo i avaluar-lo” <Ana Mato, Porto>

sencer, passant per totes les fases del marc lògic. Això em sembla molt útil”, afegeix Alicja, que destaca que l'experiència dels tutors era imprescindible per poder respondre als dubtes i preguntes que tenien els estudiants. “La majoria de les respostes no estan escrites a cap manual.”

Carlos, al seu torn, assegura que molts dels conceptes i les eines que hi va aprendre els ha aplicat en les experiències professionals posteriors. “El fet que treballéssim amb exemples de projectes i experiències reals d'altres delegats va fer que la formació s'assemblés més a la pràctica que no pas a la teoria”, subratlla.

“Una de les grans dificultats quan estàs treballant sobre el terreny, i l'origen de molts conflictes, és que no aprecies què fan els teus companys que són a la seu i a la inversa. El fet que els formadors donin una imatge global de la feina fa que siguis conscient de les tasques i les dificultats dels dos llocs.”

Actors de canvi

Un any més, des d'Enginyeria Sense Fronteres (ESF) seguim apostant per la formació a través de les aules virtuals com a part de la nostra estratègia dins l'àmbit de l'educació per al desenvolupament.

El model d'aprenentatge de la UOC és adient per al tipus de formació en línia que promovem, fonamentada en una metodologia basada en la recerca i l'acció participativa, que potencia la resolució de tasques que possibiliten la generació de coneixement a partir del treball en equip.

Cal subratllar la importància de les activitats de grup i debats en què l'alumnat provinent de diversos llocs del món treballa a distància de manera coordinada i conjunta, compartint les seves opinions i intercanviant les experiències i lliçons apreses, cosa que enriqueix encara més el potencial d'aprenentatge de l'eina.

Amb el curs d'Introducció de voluntariat i el màster d'Enginyeria aplicada a la cooperació per al desenvolupament, no tan sols pretenem formar futurs professionals dins l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament i l'ajut humanitari, sinó que busquem ampliar les capacitats dels estudiants com a actors de canvi perquè hi participin com a subjectes actius per transformar i revertir les situacions d'injustícia i desigualtat de la societat en què vivim. Pretenem formar agents actius en els processos que s'articulen des de la societat civil, compromesos amb els valors de solidaritat i justícia social que fan possible el canvi.

Susana Agüera,
tècnica de Formació de l'Associació Catalana d'ESF

Enginyeria Sense Fronteres

Ciència i cooperació

Enginyeria Sense Fronteres (ESF) és una ONG formada sobretot per professionals, docents i estudiants interessats en la ciència i en la seva relació amb el desenvolupament. Tal com s'apunta des del seu web, l'experiència assolida durant quinze anys de treball ha permès “constatar que garantint l'accés a serveis bàsics com aigua i energia es contribueix directament a fer possible el canvi social i l'enfortiment de les poblacions del sud”.

ESF treballa en dos eixos diferents. Mentre que als països del sud se centra en projectes de desenvolupament, als del nord focalitza els esforços en l'educació per al desenvolupament. Per això lidera experiències educatives a les universitats –especialment a les escoles

La col·laboració amb Enginyeria Sense Fronteres permet formar especialistes en desenvolupament

d'enginyeria–: màsters, postgraus, assignatures i seminaris en què es vincula enginyeria i cooperació.

La col·laboració amb la UOC va arrencar el 2003, quan es va signar el primer conveni. “En aquell moment era la universitat més ben preparada per fer e-learning”, recorda Agustí Pérez Foguet, director acadèmic del Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la Universitat Politècnica de Catalunya i membre d'ESF. Sis anys després d'aquell primer acord, Pérez Foguet valora l'experiència com a “molt positiva”.

En l'actualitat, l'oferta virtual engloba dos cursos en línia de formació no reglada i un màster, que es divideix en dos postgraus i quatre cursos d'especialització. El perfil dels estudiants que segueixen aquest tipus d'estudis és el de persones que ja tenen un grau

d'enginyeria (tècnica o superior) i es volen dedicar professionalment al desenvolupament. Alguns d'ells, apunta Pérez Foguet, que és el director acadèmic del màster, “ja estan treballant en el camp de la cooperació i volen ampliar la seva formació”.

Els cursos que es duen a terme amb el Campus per la Pau són Projectes d'abastament d'energia en zones rurals i Voluntariat, cooperació i tecnologia per al desenvolupament humà. El 2009, han arribat a la tercera

i sisena edicions, respectivament. El màster d'Enginyeria aplicada a la cooperació per al desenvolupament, al seu torn, s'ofereix des de l'Institut Internacional de Postgrau i enguany arriba a la seva quarta edició. Amb tot, s'atura l'estiu del 2009. “Deixem un any”, explica Pérez Foguet, “per reflexionar sobre com adaptar el producte a les directrius de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior i renovar materials”.

+ info:
www.isf.es
www.youtube.com/user/multimedialSF

Nou màster internacional de Conflictologia

Aprendre a posar pau

3

Conflictologia

www.youtube.com/watch?v=WaaZvAO9wRc

La formació en resolució de conflictes és un àmbit que en pocs anys ha experimentat una gran demanda. La primera idea que suggereix són les situacions de guerra i conflictes armats, potser les més extremes, però es tracta d'un camp molt més ampli i transversal, que treballa amb situacions interpersonals i quotidianes, a la parella, entre les amistats, els companys de feina, els veïns o les empreses.

La resolució de conflictes no es limita a mediar entre dues parts quan hi ha un desacord, tot i que la proliferació d'organismes de mediació i arbitratge ha fet que es confongui sovint amb això. La mediació és una tècnica específica que no sempre serveix per posar pau. En aquest sentit, la conflictologia també és prevenir, reconstruir i reparar després del conflicte.

“Els conflictes ens acompanyen des que naixem fins que morim i és bo que tinguem eines per gestionar-los”, assegura Roberto Luna, professor d'Introducció a la conflictologia de la UOC. Les múltiples possibilitats d'aplicació d'aquesta disciplina són, sens dubte, la clau de l'èxit de demanda dels diferents estudis sobre conflictologia que ofereix l'Institut Internacional de Postgrau de la UOC, que per al curs 2009-2010 incorpora el primer màster generalista i internacional en anglès. El màster agrupa els coneixements, els sistematitza i els

“El màster em va fer canviar la manera d'analitzar i afrontar els conflictes que es plantejaven al partit i hi vaig aprendre a no provocar, a buscar punts intermedis per resoldre els desacords i a posar-me en la pell de l'altre”, recorda el diputat català Rafael Luna

presenta per mitjà d'una pedagogia eficaç i avançada, i reuneix acadèmics i professionals d'universitats de prestigi i instituts d'investigació de la pau de diversos països del món.

Fins ara la UOC ofería en castellà els màsters de Conflictos armats i gestió de crisis, pensat per als conflictes socials de més abast, i de Mediació familiar i educativa, la branca de conflictes interpersonals més localitzats i quotidians. El màster en anglès suma les dues branques d'ensenyament, i engloba dos postgraus que s'afegeixen als quatre en castellà.

Eduard Vinyamata, que va introduir els estudis de conflictologia a la UOC l'any 1999 i que n'és un dels →

El Congrés de Conflictologia / Presentació de Roberto Luna www.youtube.com/watch?v=NzPxxSqDda

El diputat català Rafael Luna

professors, destaca que en els cursos s'incideix especialment en la visió estratègica que, més enllà dels símptomes, treballa les causes i els orígens dels conflictes des d'un vessant molt pràctic. Es tracta de fugir de l'aprenentatge teòric i oferir una formació eficaç que prepari els estudiants per treballar sobre el terreny. Per això, al final dels màsters els estudiants fan un projecte final en què posen en pràctica en el seu entorn tot allò que han après. "Els qui ja treballen poden aplicar els coneixements en els despatxos, organitzacions i institucions, i els que volen iniciar un nou recorregut fan contactes nous que els obren noves portes", explica Vinyamata.

En el nou màster en anglès hi col·laboren nombroses institucions de gran prestigi internacional, com la Universitat de Califòrnia, als Estats Units; la Universitat de Bradford, a Anglaterra, o la Universitat de Singapur.

"T'hi pots trobar estudiants com un comandant d'infanteria a Kosovo, un alcalde mexicà o el director d'Enginyeria Sense Fronteres en un país sud-americà", explica Eduard Vinyamata

Tots són centres de referència en l'ensenyament de conflictologia, que, gràcies a la virtualitat, posaran a disposició dels alumnes els millors professors del món en les diferents branques de la disciplina. A més, aquesta col·laboració vol aprofitar les sinergies i fer-se sentir més enllà de les aules a través d'una revista especialitzada amb el mateix nom del màster. *Conflictology* té una versió en paper però també s'hi pot accedir gratuïtament a través del web del Campus per la Pau.

A banda dels màsters i postgraus, la UOC també ofereix en castellà quatre cursos d'especialització (conflictes familiars i personals; educatius; socials i polítics, i armats i gestió de crisis) i un d'Introducció a la conflictologia. "Aquesta especialització és sovint la porta d'entrada d'estudiants que s'hi matriculen només per tenir-ne els conceptes i les nocions més bàsiques, però que acaben ampliant estudis en algun dels altres àmbits", explica Roberto Luna. La nova oferta en anglès també incorpora cursos d'especialització.

La directora acadèmica de l'àrea de Conflictologia de l'Institut Internacional de Postgrau de la UOC, Marta Burguet, apunta que la demanda dels estudis de conflictologia social és lleugerament superior a la que tracta els conflictes interpersonals i que els més de 500 estudiants que els últims 10 anys s'hi han format →

★ NOU POSTGRAU

Gestió de conflictes en organitzacions de salut

Ensenyar a gestionar conflictes a les organitzacions de salut és la voluntat del nou postgrau que l'IIP posa en marxa el curs 2009-2010 i que intenta abordar els problemes derivats de la pressió per atendre els pacients, de protocols poc clars on no se sap qui fa què, de la mala praxi mèdica o, fins i tot, dels conflictes interpersonals que es deriven de la convivència laboral. I és que, en aquest sentit, el camp sanitari és un terreny fèrtil. "Cada vegada les normes sanitàries són més estrictes, hi ha molta pressió assistencial i els metges tenen pocs recursos", assegura Gemma Pons, que codirigeix el postgrau amb Natalia Bernardoni. Pons i Bernardoni són advocades, mediadores i autores del projecte de mediació sanitària al sistema sanitari català que es va desenvolupar a l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona, al Consorci Sanitari de Terrassa i als serveis d'atenció primària de Sant Boi i de la comarca del Bages entre el 2004 i el 2008. El postgrau de Gestió de conflictes en organitzacions de salut és fruit d'aquesta experiència i s'estructura en dues especialitats: el perfil del consultor en conflictes sanitaris i el disseny de metodologies per a intervencions complexes en l'àmbit de les organitzacions. El postgrau aborda alguns aspectes molt específics del sector sanitari, com la prevenció i la desjudicialització de la mala praxi i la intervenció en conflictes multipartits i interpersonals, però pot ser útil en altres àmbits. El currículum tracta un sistema d'indicadors que permeten detectar i eradicar els conflictes, que s'acaben traduint sempre en pèrdues econòmiques, en tot tipus d'organitzacions complexes. Per això, Pons destaca que tot i que en principi es preveu que els estudiants procedeixin del sistema sanitari, "el temari pot ser atractiu per a gent d'altres sectors que treballen en grans organitzacions públiques o privades, com ara directius o personal de departaments de recursos humans".

tenen un perfil molt heterogeni. "Sempre hi ha excepcions, però normalment els qui s'interessen en els conflictes socials són cooperants, militars, diplomàtics, gestors d'ONG o periodistes, mentre que advocats, mestres, psicòlegs, sociòlegs o polítics opten per l'aspecte interpersonals de la conflictologia", explica.

Rafael Luna és diputat i secretari de la Mesa del Parlament de Catalunya. Era secretari general del Partit Popular a Catalunya quan fa quatre anys va seguir a la UOC el primer màster internacional de Resolució de conflictes, que incloïa una visió general de la matèria com el que ara s'ofereix en anglès. Té molt bon record de l'experiència i assegura que els coneixements en conflictologia li han estat molt útils. "El màster em va fer canviar la manera d'analitzar i afrontar els conflictes que es plantejaven al partit i hi vaig aprendre a no provocar, a buscar punts intermedis per resoldre els desacords i a posar-me en la pell de l'altre", recorda.

La mitjana d'edat de l'estudiant de Conflictologia supera els 35 anys i normalment són persones molt motivades, que estan en un moment de transició però que tenen una experiència professional que comparteixen amb companys d'arreu del món a través de la xarxa. "T'hi pots trobar estudiants com un comandant d'infanteria a Kosovo, un alcalde mexicà, el director d'Enginyeria Sense Fronteres en un país sud-americà o la secretària d'una ambaixada", explica Eduard Vinyamata. Rafael Luna encara recorda una companya de Cadis, de Comissions Obreres, amb qui llimaven diferències posant en pràctica el que havien après.

+ info:
www.uoc.edu/masters/

L'evolució de la pacificació

Si ens remuntem als orígens de la recerca sobre la pau de fa cinquanta anys, intel·lectuals pioners com Elise Boulding van veure la pacificació com una capacitat evolutiva, que s'ha d'observar al llarg de generacions. La recerca sobre la pau va definir dos grans objectius: identificar les condicions d'un nou ordre mundial basat en l'anàlisi de conflictes, i mobilitzar sectors més amplis compromesos amb la pau i els valors de la pacificació no violenta. A partir d'això es va poder plantejar el foment de la pau a tres nivells: primer, per mitjà d'una reforma radical dels sistemes polítics; segon, promovent una política antibèlica i pacificadora inclusiva, i tercer, passant d'una política de protesta a un projecte pacificador proactiu que vinculés l'establiment, el manteniment i la construcció de la pau en un continuïum d'activitats per limitar la violència i reforçar els valors de la pau. Els fundadors de la recerca van optar no tan sols pels objectius negatius d'evitar guerres i contenir conflictes violents, sinó pel repte més ambiciós de construir una pau positiva, modificant les actituds i condicions estructurals associades als conflictes violents. Aquesta línia de recerca propicia l'inici d'un canvi de paradigma, una nova manera d'explicar com es generen els conflictes violents, com es mantenen i com es poden transformar pacíficament. Ara, el programa de la UOC assumeix l'important repte de seguir la tasca engegada pels fundadors i, encara més important, d'adaptar-la a les necessitats de l'era electrònica.

Tom Woodhouse,
Director del Centre per a la Resolució de Conflictes,
Universitat de Bradford

“Les quadrilles són guerres en mans de nens i joves”

Nelsa Curbelo,
presidenta de Ser Paz
Per Jordi Rovira

Nelsa Curbelo és llicenciada en Teologia i Pedagogia, titulada en Mediació per la Universitat de Harvard i profesora del curs de Conflictologia de la UOC. Nascuda a l'Uruguai, aquesta educadora i activista en drets humans presideix l'organització equatoriana Ser Paz, que des de 1999 treballa amb joves en situació d'alt risc, especialment quadrillers. Va ser candidata al premi Nobel de la pau 2005.

Quins són els temors que porten els xavals a formar part d'una quadrilla?

La majoria ho fan per curiositat i no tant per temor, tot i que hi ha barris en què si no pertany a una quadrilla no tens seguretat perquè estàs sol. I no pertànyer a cap grup exigeix molt valor. Per tant, opten per formar-ne part. Això també passa a molts col·legis.

Com valora la trajectòria de Ser Paz des que es va fundar?

Prefereixo que ens valorin els altres pels nostres èxits i fracassos. Les quadrilles són guerres en mans de nens i joves. El dia que siguem realment efectius, no farem falta, perquè voldrà dir que no hi haurà més quadrilles en el sentit de grups que utilitzen la violència com a vincle de comunicació.

Entre 1984 i 1992 va treballar com a mediadora de conflictes a dotze països diferents. A quines conclusions va arribar?

No recordo en quants conflictes vaig estar involucrada, però el que sí que sé és que, siguin els que siguin, tenen l'arrel en problemes de relacions personals i de poder. El contrari a la violència és el poder, no la no-violència. Les persones, grups, organitzacions, països, empreses, que són elles mateixes no tenen por dels altres, es vinculen i busquen acords. La violència és molt més un producte de la por que del valor. Qui està segur de si mateix, dels altres, no necessita oposar-se ni barallar-se. N'hi ha prou a tractar d'entendre's, encara que això porti temps.

Vostè ha estat a Barcelona assessorant sobre les quadrilles. Quines són les principals diferències entre les llatinoamericanes i les espanyoles?

El context. Els joves de les quadrilles –o d'agrupacions juvenils urbanomarginals, com nosaltres les anomenem– d'Espanya i l'Equador tenen percepcions i comportaments diferents perquè viuen en societats diferents. La planta de la banana a l'Equador dona uns fruits mentre que a França la utilitzen com a planta ornamental. És la mateixa planta però no es comporta igual perquè el terra i el clima són diferents. Salvades les distàncies, passa el mateix amb els éssers humans.

Les solucions són les mateixes tot i que el context sigui diferent?

No hi ha receptes. El que hi ha són línies conductores, aproximacions, que poden servir com a model de què fer i, sobretot, del que no s'ha de fer. Cada societat ha d'aprendre a utilitzar algunes eines i després fer-les servir de manera creativa, ha de produir des de si mateixa la resposta adequada a aquesta problemàtica, que segur que tindrà preguntes diferents. →

En l'estratègia de Ser Paz hi ha l'enfortiment de xarxes a favor d'una cultura de la pau. Com es construeixen en la pràctica?

Estem enfortint els “laboratoris” de gestió de conflictes. És important que aprenguin a gestionar problemes, dificultats i enfrontaments amb les eines adequades. El més important de les xarxes és que els mateixos quadrillers siguin els forjadors dels contactes entre els joves i de la multiplicació d'experiències, que liderin els processos. Nosaltres els acompanyem, els garantim el suport organitzatiu i, si cal, hi posem límits. Però cal que ells creixin i nosaltres disminuïm. Es tracta de grups organitzats que, per si mateixos, funcionen

molt bé en xarxa. S'ha de donar continguts positius a aquestes xarxes.

+ info:

Ser Paz
www.serpaz.org

Barrio de Paz
www.youtube.com/watch?v=Ct3J0mat-q4

Nelsa Curbelo
www.uoc.edu/symposia/pau/art/Curbelo.pdf

Nelsa Curbelo al I Congrés Internacional: Conflictes, Conflictologia i Pau
www.youtube.com/watch?v=b93ro-up8As

Universidad Barrio de Paz: La formació com a alternativa a la violència

A Amèrica del Sud hi ha més d'un milió de quadrillers que pertanyen a bandes armades i criminals. El Campus per la Pau va participar, el setembre del 2008, en el programa pilot Universidad Barrio de Paz, que ha posat en marxa l'ONG Ser Paz a Guayaquil i que implica cinc quadrilles i un miler de famílies. L'objectiu és reduir la violència a les zones més conflictives del país i donar recursos i formació als joves per apartar-los de les organitzacions i integrar-los a la societat. La UOC va habilitar i equipar aules per impartir-hi cursos –virtuals i gratuïts– i els va capacitar en alfabetització digital, socorrisme o disseny gràfic amb l'ajut de tutors de la Creu Roja equatoriana i professors consultors voluntaris. El programa també ajuda els joves a aconseguir microcrèdits i engegar negocis per

guanyar-se la vida. S'hi han creat ja diverses microempreses, com una editora de música rap o una pizzeria. La iniciativa ha permès reduir un 60% els delictes en un barri del centre de Guayaquil i ha integrat en el mateix procés membres de quadrilles que fins llavors eren rivals. L'èxit del projecte, que aposta per la formació com a alternativa a la repressió policial, ha interessat ja altres països llatinoamericans. De cara al futur es volen multiplicar els *barrios de paz*, així com la formació de la Universidad Paz Urbana (UPU), que va sorgir el 2007 a Guatemala en el marc d'un congrés que va analitzar els conflictes urbans. La idea és impulsar una aula d'alfabetització digital i arribar a acords amb la UOC perquè els nois i noies puguin estudiar a distància.

Un cafè sense tensió

“Primer de tot vaig haver de conèixer el que són realment les quadrilles i el que significa formar-ne part”. Beatriz Seisdedos, actual delegada del Comité Internacional de la Creu Roja a Colòmbia i antiga estudiant del màster de Conflictologia de la UOC, va passar un mes i mig la tardor del 2008 col·laborant com a voluntària en el programa de reinserció de joves quadrillers que l’organització Ser Paz du a terme en un barri de Guayaquil. “El més impactant”, recorda, “va ser acompanyar el procés de resolució no violenta d’un conflicte entre quadrilles. El lideraven els mateixos quadrillers i era el més semblant a un procés de pau entre països, però gestionat per joves que eren molt conscients de la importància d’evitar vessar sang”. Les claus per aconseguir-ho, explica, són el respecte, el diàleg i la reflexió. “Adicionalment se’ls ofereixen alternatives, facilitant-los que acabin els estudis i donant-los suport per crear petits negocis”. El secret de l’èxit del programa, afegeix, és “haver entès que anul·lar el concepte de quadrilla no porta enlloc. El que s’ha fet és aprofitar-ne aspectes positius, com l’associacionisme i la solidaritat, i treballar perquè la quadrilla continuï existint com a entitat d’acollida però deixant la violència”. Beatriz recorda com un dels nois que va participar en el projecte li va dir que una de les millors coses que li havia passat era poder asseure’s en un cafè sense haver d’estar vigilant i pendent de l’arma. “Aquesta tranquil·litat la valoren moltíssim. I això tan sols ho han aconseguit en aquest barri, perquè saben que les altres quadrilles no els atacaran. És un pacte tàcit pel qual s’han decidit a resoldre els conflictes de manera pacífica i parlada”.

www.youtube.com/watch?v=9H8Oo6MHNvW

Beatriz Seisdedos

Associació Internacional de Conflictòlegs (AIC-IAC)

L’Associació Internacional de Conflictòlegs neix l’octubre del 2008 durant el II Congrés Internacional de Conflictologia i Pau organitzat a Barcelona pel Campus per la Pau. L’associació reuneix diplomats en Conflictologia de tot el món i professionals de la resolució de conflictes amb l’objectiu comú de promocionar la conflictologia com a nova ciència social, adisciplinària i transversal, difondre els seus àmbits d’aplicació i instaurar una veritable cultura de la pau.

+ info: robertoluna@uoc.edu

Ajuntament de Cuautitlán

L’educació com a antídoto

L’Ajuntament de Cuautitlán Izcalli, un municipi de mig milió d’habitants de la zona metropolitana de Ciutat de Mèxic, ha apostat per combatre problemes com la delinqüència o la corrupció mitjançant l’educació. L’agost del 2006 es va posar en funcionament en aquesta localitat mexicana la Universitat Pública Municipal, el primer projecte en la història d’aquest país en què un govern local aportava recursos per crear una institució d’educació superior.

El seu impulsor és David Ulises Guzmán Palma, alcalde de Cuautitlán, que va estudiar el màster internacional de resolució de conflictes de la UOC. L’objectiu de la universitat, va explicar, era formar especialistes que ajudessin a resoldre els problemes que afectaven la

El consistori mexicà aposta per formar especialistes que ajudin a resoldre els problemes comunitaris

comunitat. Per això, la universitat va signar l’octubre d’aquell any un conveni amb la UOC per desenvolupar accions i projectes formatius.

El primer d’aquests projectes va ser un curs formatiu sobre conflictologia, convivència i desenvolupament de la vida municipal, que van cursar funcionaris i líders socials en la mediació i resolució de conflictes. La UOC, a través del Campus per la Pau, va aportar les eines i l’equip necessaris per tirar endavant el projecte, mentre que el consistori va facilitar, per mitjà de la concessió de beques, l’accés dels ciutadans a progra-

mes formatius. Aquell curs inicial va acabar cristal·litant en un postgrau, Convivencia y desarrollo de la vida municipal, d’un any de durada, que està íntegrament finançat per l’Ajuntament.

Segons Guzmán, es tracta d’oferir estudis de forma gratuïta perquè així, a llarg termini, la ciutat disposi d’especialistes que puguin combatre el crim organitzat. En aquest sentit, el postgrau aborda aspectes relacionats amb la conflictologia, l’alfabetització digital, l’anticorrupció, la pedagogia per la pau o la responsabilitat social corporativa, entre d’altres.

El conveni amb Cuautitlán s’emmarca dins la consolidació de la presència de la UOC a Llatinoamèrica. El 2004 la universitat va posar en funcionament una oficina a Mèxic DF amb la finalitat d’atendre els estudiants mexicans –la comunitat llatinoamericana que més augmentava–, promoure els cursos de postgrau més consolidats i facilitar les relacions amb les universitats amb les quals ha signat convenis, com la Universitat de Guadalajara, la Universitat Veracruzana i l’Escola Bancària i Comercial.

III Congrés Internacional: Conflictologia i Pau

- 1 Reunim els millors professionals de la gestió i resolució de conflictes
- 2 Proposem projectes i iniciatives per viure en pau
- 3 Creem un espai de reflexió i estimulem la recerca
- 4 Promovem xarxes de coneixement especialitzades
- 5 Liderem la formació

Barcelona, 30 d’octubre de 2009. Centre de Suport de la UOC al Barcelonès, Rambla de Catalunya, 6, 2n. Amb la col·laboració de l’Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)

+ info
www.campusperlapau.org
cooperacio@uoc.edu

Tel. 93 253 57 00 / 93 253 57 64

La universitat sostenible

La UOC impulsa la formació ecològica i mediambiental

4
EcoUniversitat
→

La UOC ha reforçat l'àrea de Cooperació amb el llançament de l'EcoUniversitat, un projecte transversal que preveu integrar tots els àmbits de coneixement que intervenen en la millora de les condicions de vida de les persones i el planeta. El projecte educatiu vol reunir i donar format acadèmic a idees i alternatives científiques, tecnològiques, socials, econòmiques i comercials per encaminar la societat cap a la sostenibilitat social i ambiental.

L'EcoUniversitat, un projecte pioner en l'àmbit de l'ensenyament virtual, vol ser un espai de recerca i desenvolupament de pràctiques per a la sostenibilitat social i ambiental, de transmissió de coneixement, capacitació i aprenentatge, suport tècnic i construcció d'habilitats i recursos per a la implantació d'aquests sabers. Les àrees de coneixement que engloba l'oferta formativa són la sostenibilitat i el medi ambient, l'ecologia urbana, el canvi climàtic, l'energia, la nova cultura de l'aigua, l'ecoarquitectura i l'ecodisseny, la salut i el bioclimatisme, les teràpies naturals i la medi-

L'EcoUniversitat és un projecte transversal, pioner en l'àmbit de l'ensenyament virtual

cina alternativa, la banca ètica, l'economia ecològica o la responsabilitat social corporativa.

En l'àmbit acadèmic, el projecte arrenca amb força el curs 2009-2010 amb el llançament de dues àrees formatives noves a l'Institut Internacional de Postgrau: Teràpies Naturals, que s'incorpora a l'àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat i es posa en marxa amb el suport de l'Institut d'Estudis de la Salut, i Agricultura Biològica, que dependrà de Sistemes Alimentaris, Cultura i Societat i en què hi col·labora el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya. Totes dues comencen el març amb una primera especialització, però l'objectiu és ampliar els estudis a un màster, dos postgraus i diverses especialitzacions.

"Aquest serà un dels programes més complets i importants en agricultura biològica i agroecologia de tot l'àmbit universitari espanyol. Intentem oferir una visió oberta i global de tot el que va del camp al plat, de la producció al consum, i de totes les repercussions i implicacions socials que acompanyen aquest procés", subratlla F. Xavier Medina, director de l'àrea de Sistemes Alimentaris, Cultura i Societat de la UOC. "La virtualitat és un valor afegit, perquè permet transmetre

els coneixements i allibera de la presencialitat. Aquest fet pot resultar especialment interessant de cara als professionals que necessiten atendre personalment els seus àmbits i no poden desplaçar-se per cursar un màster."

El projecte s'ha gestat des del Campus per la Pau, que ja du a terme diverses iniciatives de temàtica sostenible i posa la seva plataforma i metodologia al servei d'entitats vinculades amb el medi ambient i la sostenibilitat. El Campus col·labora amb les associaci-

El projecte educatiu vol reunir i donar format acadèmic a idees i alternatives científiques, tecnològiques, socials, econòmiques i comercials

ons Eco-union i Ecoserveis, les ONG Enginyeria Sense Fronteres i Turismo Justo i l'Acadèmia de Permacultura i té previst fer-ho aviat amb l'organització internacional de desenvolupament sostenible Natural Step, el Centre de Formació de Pedagogia Waldorf o Fets, una associació catalana que promou el finançament ètic i solidari.

El consorci internacional d'educadors d'ecoviles Gaia Education ha estat l'últim a incorporar-s'hi i ofereix des del 2008 un curs virtual de Disseny per a la sostenibilitat en anglès i castellà que compila l'experiència en aquesta matèria acumulada en ecoviles d'arreu del món. "Hem descobert una eina amb un gran potencial perquè alumnes d'arreu del món es relacionin, intercanviïn experiències i coneixements

El projecte arrenca amb força el curs 2009-2010 amb el llançament de dues àrees formatives noves a l'IIP

i col·laborin per elaborar projectes", explica el coordinador del curs, José Luis Escorihuela, *Ulises*, impulsor del moviment d'ecoviles. El primer any, per exemple, s'han format dos directors de reserves de la biosfera de l'ONU a la Xina.

L'oferta formativa es completa amb el llançament, aquesta tardor, de la primera revista en català dedicada a aquesta temàtica, *EcoUniversitat*, i la convocatòria de la II Jornada d'EcoUniversitat, en què es presenten el projecte i els professors que impartiran els cursos.

Màster de Teràpies naturals

Un nou repte docent

Alfons Vinyals,
terapeuta i coordinador de l'EcoUniversitat del Campus per la Pau

L'interès social cap a les anomenades *teràpies naturals* s'ha incrementat aquests darrers anys a Catalunya, però també en altres autonomies de l'Estat. Els processos oberts per regular el sector i el moviment social i professional assenyalen que, en algunes especialitats, cal aconseguir el suport de l'àmbit universitari. Aprofitant tots els recursos d'una Europa que cada cop tindrà més la referència universitària en els acords de Bolonya, instaurar un màster de Teràpies naturals dins de l'EcoUniversitat és del tot coherent amb el que hauríem d'entendre com *l'esperit del temps*. És a dir, allò que no es pot posposar.

El màster és el primer pas –i serà sens dubte una referència particular– per oferir les garanties que la societat i els professionals reclamen. Es compon de quatre

mòduls: Nutrició i dietètica naturista; Fitoteràpia (coneixement i ús de les plantes); Criteri naturopàtic i naturopatia funcional (bases filosòfiques i recursos dels estímuls naturals), i Teràpies vibracionals bioenergètiques (ús de determinats estímuls bioenergètics com a complementos per a la salut).

Es tracta d'un nou repte docent entorn de l'EcoUniversitat que inclou l'aprenentatge i el control de les habilitats terapèutiques –a més dels coneixements i les actituds– que permeten conèixer el metabolisme energètic, els nutrients i les seves funcions dins de l'organisme humà, les necessitats nutricionals i els aliments que les cobreixen, la identificació de riscos tant pel

El màster és el primer pas per oferir les garanties que la societat i els professionals reclamen

La voluntat a l'EcoUniversitat és arribar a tots els sectors: una aposta pel coneixement i la llibertat

que fa a deficiències com a excessos, i el coneixement de l'ús dels aliments tradicionals de la nostra cultura i dels més rellevants d'altres cultures pel contingut nutricional o terapèutic.

El plantejament inicial és modest (la crisi obliga) però amb el temps es podria arribar a formular un recorregut curricular de grau que desenvolupi la formació dels coneixements amb la metodologia en línia consolidada de la UOC.

Tanmateix, l'aplicació pràctica dels coneixements es fa imprescindible. L'EcoUniversitat ja ha cercat les complicitats necessàries. Seria factible, en un futur a mitjà termini, desenvolupar cursos específics i “a la carta” per a professionals de l'àmbit de la salut amb experiència contrastada. Alhora és necessari disposar d'una metodologia d'avaluació de les competències adquirides. La idea és que tots els estudiants disposin d'un programari centralitzat, en què partint d'algoritmes terapèutics i d'instruments de desenvolupament i recerca, es garanteixi sobre una plataforma d'aprenentatge continu l'aplicació correcta i eficaç de les tècniques terapèutiques de cadascuna de les disciplines docents.

La voluntat a l'EcoUniversitat és arribar a tots els sectors vinculats: una aposta pel coneixement i la llibertat.

Gaia Education

Des de la tardor passada, Gaia Education i la UOC ofereixen el curs pioner Gaia Education de Disseny per a la sostenibilitat (GEDS). El programa, basat en els pilars del currículum de Disseny d'ecoviles (les dimensions social, ecològica, econòmica i de cosmovisió de la sostenibilitat), parteix de l'experiència d'una xarxa formada per algunes de les principals ecoviles i comunitats del planeta. Gaia Education va sorgir el 2005 al llarg d'una sèrie de reunions entre experimentats educadors d'ecoviles amb trajectòries professionals en disciplines molt diverses. Aquest grup d'experts en sostenibilitat van adoptar el nom de GEESE (Educadors Globals d'Ecoviles per a una Terra Sostenible), per reconèixer la importància de la col·laboració i el lideratge compartit del comportament migratori d'una bandada d'ànecs (*geese* en anglès). Els últims quatre anys s'han format més de 1.300 estudiants de cinc continents. S'han dut a terme 46 programes amb organitzacions molt diverses, com la xarxa Sarvodaya de viles tradicionals de Sri Lanka; l'ecopoblació Auroville, a l'Índia; l'institut UMAPAZ, a São Paulo; el Kibbutz Lotan, a Israel; centres educatius com Findhorn, a Escòcia; l'ecovila d'Ithaca, a l'estat de Nova York, i molts més. L'any pilot del GEDS a la UOC ha aconseguit dotar els estudiants de les habilitats pràctiques, la capacitat analítica i la profunditat filosòfica necessàries per redissenyar les nostres societats. Per a Gaia Education és un honor col·laborar amb l'EcoUniversitat de la UOC, amb qui està treballant per llançar el postgrau internacional GEDS la tardor del 2010.

May East, directora del programa Gaia Education de disseny per a la sostenibilitat

II Jornada EcoUniversitat

Terra, ànima i societat

Obertura: Eduard Vinyamata, director del Campus per la Pau.

Presentació dels cursos d'EcoUniversitat: Alfons Vinyals, coordinador de l'EcoUniversitat de la UOC; Ulises Escorihuela, coordinador del curs de Disseny de comunitats sostenibles de Gaia Education; Jeremy Fosse, de l'associació Eco-union, i Pep Puig i Marta García, d'Ecoserveis.

Economia ecològica: Joan Melé, director territorial de la banca ètica Triodos Bank.

Pedagogia Waldorf: Antonio Malagón, director del Centre de Formació en Pedagogia Waldorf.

Responsabilitat social corporativa: David Cook, director executiu de Natural Step International, i Kathrine Raleigh, delegada a Espanya.

Cap a una cultura de la sostenibilitat: Jorge Riechmann, vicepresident de Científics pel Medi Ambient (CiMA).

Taula rodona
Projecció de curtmetratges de cinema mediambiental

Amb la participació especial de Shatir Kumar, fundador i director de programes del Schumacher College International.

Barcelona, 17 d'octubre de 2009
Centre de Suport de la UOC al Barcelonès
Rambla de Catalunya, 6

+ info:
www.campusperlapau.org
ecouniversitat@uoc.edu

Voluntaris virtuals

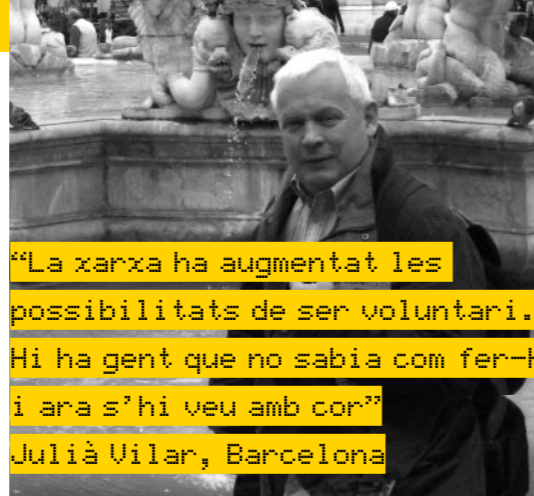
Conjugant solidaritat i noves tecnologies

Entorn d'internet s'han creat nombroses iniciatives i plataformes com a conseqüència del creixement de la xarxa. Un d'aquests fenòmens són els cibervoluntaris, persones que posen al servei d'ONG o associacions tant la seva qualitat humana com l'experiència que han adquirit –sigui acadèmicament o professionalment– en el camp de les TIC. La seva importància és cabdal, fins al punt que durant la Cimera Mundial sobre la Societat de la Informació que es va celebrar a Ginebra el 2003 ja es va posar de manifest que sense els cibervoluntaris no es podrà tancar l'escletxa digital.

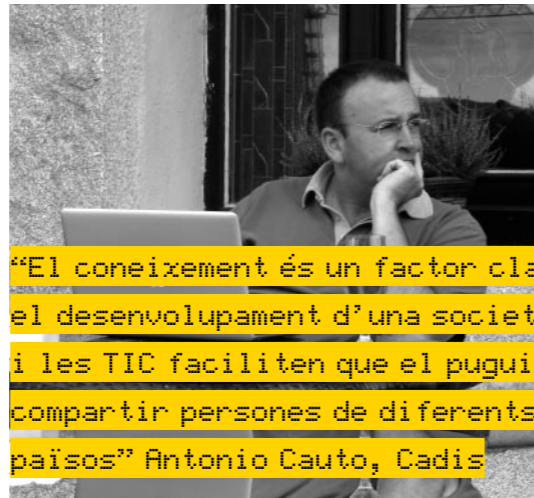
La UOC i el Campus per la Pau no són aliens a aquest fenomen i en són pioners en l'àmbit universitari espanyol. “La universitat va començar amb el voluntariat des de l'inici del Campus per la Pau”, recorda Julià Vilar, veterà de l'educació que va començar a treballar a la UOC el 1995, i que, com a voluntari, coordina des de setembre del 2008 els voluntaris virtuals del Campus. El programa de voluntariat de la UOC s'adreça a tota la seva comunitat, estudiants, graduats, personal docent i de gestió. Del centenar que en té actualment, la gran majoria són estudiants, però prop d'un 15% no tenen cap més relació amb la universitat que la tasca solidària. De manera puntual tenen lloc trobades presencials per coordinar les diferents tasques que es porten a terme.

Les principals àrees de col·laboració són la comunicació i difusió del Campus (butlletins mensuals, recursos del nou web o expansió per mitjà de xarxes socials), els cursos i programes formatius per a ONG (dinamització, consultoria o producció de materials) i l'assistència als esdeveniments que organitza el Campus (jornades, congressos, etc.). Els voluntaris, a més a més, col·laboren en el taller virtual que segueixen els nous estudiants de l'àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de l'Institut Internacional de Postgrau per aprendre a moure's amb comoditat pel campus virtual.

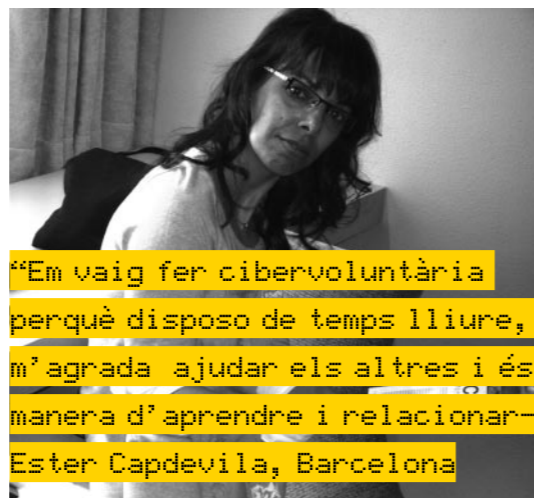
Aquest és el cas dels cursos que imparteix Antonio Cauto, de 40 anys, un gadità que va estudiar →

“La xarxa ha augmentat les possibilitats de ser voluntari. Hi ha gent que no sabia com fer-ho i ara s'hi veu amb cor”
Julià Vilar, Barcelona

“El coneixement és un factor clau en el desenvolupament d'una societat i les TIC faciliten que el puguin compartir persones de diferents països” Antonio Cauto, Cadis

“Em vaig fer cibervoluntària perquè dispo de temps lliure, m'agrada ajudar els altres i és una manera d'aprendre i relacionar-te”
Ester Capdevila, Barcelona

“El voluntari s'enriqueix personalment amb cada projecte, però la societat també. És un 'quid pro quo'” Neus Flores, Barcelona

Enginyeria Informàtica i que dóna un cop de mà als nous matriculats per moure's en el nou entorn d'aprenentatge. El fet d'ajudar, explica des de Cadis, va ser gairebé una necessitat. “Va ser molt natural”, recorda. “Sentia que havia de compensar d'alguna manera el fet de poder accedir a branques del coneixement que, si no fos per l'ensenyament virtual, mai no haurien estat al meu abast.”

Ester Capdevila, de 38 anys, llicenciada en Ciències del Treball i estudiant del màster de Prevenció de riscos laborals, també va fer de consultora en un taller per a 25 nous membres de la UOC, en aquest cas d'Amèrica Llatina. “Em vaig fer voluntària perquè dispo de temps lliure, m'agrada molt ajudar els altres i és una manera d'aprendre i relacionar-te”, subratlla. Durant el taller, de set dies, va respondre preguntes sobre com es poden enviar missatges i penjar fotos personals al Campus i sobre el funcionament de l'aula virtual, la bústia personal i els diferents espais del Campus. “Com que sóc estudiant de la UOC, va ser molt fàcil resoldre els dubtes que tenien”, explica.

La tasca dels formadors virtuals del Campus per la Pau se centra en projectes solidaris i d'aprenentatge virtual per al desenvolupament i en els cursos de capacitació digital que porta a terme el Campus. Es tracta de recollir el coneixement generat per la UOC en matèria d'ensenyament en línia per posar-lo al servei de la cooperació i el desenvolupament. “Els cibervoluntaris són tan importants com els voluntaris fora de la xarxa. Ofereixen temps i experiència gratuïts i de qualitat, i molts dels grans projectes de futur no serien possibles sense la seva col·laboració altruista”, subratlla Neus Flores, una cibervoluntària de 40 anys que va acabar el 2005 un postgrau de periodisme digital. “En un món cada vegada més virtual és molt important facilitar el camí als cibernautes.”

Els formadors virtuals voluntaris del Campus per la Pau han treballat en el suport formatiu d'ONG com Amnistia Internacional, i han col·laborat en projectes de cooperació com el programa d'alfabetització digital al Marroc, el programa per l'enfortiment de la societat civil de la República Dominicana o el projecte de formació virtual al barri de la Torrassa de l'Hospitalet de Llobregat, destinat a la població en risc d'exclusió social, entre d'altres.

“El coneixement és un factor clau en el desenvolupament d'una societat”, apunta Antonio. “Fins ara el fet que s'hagués de transmetre de manera presencial feia inviable que persones de diferents parts del món poguessin compartir les seves experiències i competències de manera eficient i flexible. Les noves tecnologies

ho faciliten.” Per a Beatriz Seisdedos, que va cursar el màster de Conflictologia i va col·laborar després in situ amb el programa de reinserció de quadrillers de Ser Paz a l'Equador, la xarxa té un paper molt important. “Les noves tecnologies”, afirma l'actual delegada de la Creu Roja a Bogotà, “poden aportar una educació que està totalment fora de l'abast de certes persones. I quan parlo d'educació em refereixo a la formal i la informal, que inclou l'accés a la informació”.

Sigui quina sigui la funció que s'ha de fer, el que és evident és que el voluntariat és un viatge d'anada i tornada. “Una de les coses que els cibervoluntaris descobren més sovint és que tothom hi surt guanyant, perquè ells també s'han enriquit amb el contacte”, afirma Julià. “El voluntari s'enriqueix personalment amb cada projecte, però la societat també. És un enriquiment recíproc, un *quid pro quo*. En el món anglosaxó dels negocis, aquesta situació s'anomena *win-win situation*, és a dir, tothom hi guanya”, confirma Neus Flores.

En el món cada cop més connectat, el fenomen del voluntariat virtual té un llarg camí per recórrer. “La xarxa ha augmentat les possibilitats de ser voluntari. Hi ha gent que no sabia com fer-ho i que ara s'hi veu amb cor”, subratlla Julià Vilar. “La iniciativa de la UOC és bastant pionera, però encara estem a les beceroles. Estic segur que en el futur altres universitats també tindran experiències similars.” Antonio Cauto també és optimista sobre el futur. “Observo aquest fenomen amb l'esperança que sigui un canvi de mentalitat global, com una projecció en el món d'una sèrie de fets que tenen lloc en el ciberespai, de manera que els valors que s'hi adquireixin després reverteixin de manera beneficiosa en la societat.”

+ info:

Servei de Voluntariat en Línia de Nacions Unides
www.onlinevolunteering.org

Al capdavant del cibervoluntariat universitari

El Campus per la Pau està desenvolupant un centre virtual de cibervoluntaris que permeti disposar d'una xarxa de coneixement tecnològic i científic orientat a la cooperació i el desenvolupament. El centre, que funcionarà a partir d'un programa informàtic d'autogestió, facilitarà que la comunitat UOC participi en projectes solidaris d'abast mundial i de caràcter obert i virtual i reforçarà la cohesió amb les ONG i altres comunitats universitàries.

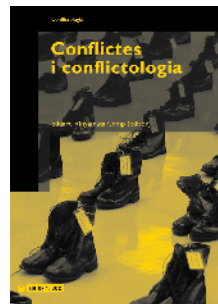

NOU

Pandillas y maras

Eduard Vinyamata, Editorial Tirant lo Blanch

Més d'un milió de joves formen part a Amèrica Llatina de bandes i organitzacions criminals. Eduard Vinyamata explica en aquest volum la seva experiència directa en programes de reinserció de quadrillers i proposa estratègies de solució del conflicte. Allà on la repressió policial fracassava, la no-violència ha aconseguit reduir la criminalitat en un 60% durant un període de sis anys.

Conflictes i conflictologia

Eduard Vinyamata (editor), Editorial UOC

La conflictologia és el compendi de coneixements científics multidisciplinaris, racionals i emocionals sobre els conflictes, la violència i les crisis, i té com a objectiu procurar que les persones i les societats visquin en pau i sense violència. És una disciplina pràctica, transversal a totes les professions, vocacional i científicament oberta i innovadora. Aquest volum recull reflexions de persones molt diverses sobre el terrorisme, la lluita no violenta, els conflictes de l'aigua, els conflictes mercantils i laborals o la conflictologia policíaca.

NOU

Derechos humanos. Nuevas realidades

Diversos autors, Editorial UOC

Col·lecció Edicions del Campus per la Pau

Seixanta anys després de la Declaració Universal dels Drets Humans, cal reflexionar sobre la seva vigència i aplicació, redefinir els drets que va consagrar el 1948 i abordar-ne de nous. Aquest llibre recull drets tan bàsics com els d'accés a la cultura i a l'educació, i d'altres que avui són fonamentals però que haurien estat impensables fa anys, com el dret a la identitat sexual o a un entorn saludable, i hi reflexiona.

La conflictologia

Eduard Vinyamata, Editorial UOC

Tots ens barllem: les parelles, els amics, els polítics, les empreses o els països. Però és més difícil resoldre un conflicte que causar-lo. Aquest llibre ens introdueix a la conflictologia, una disciplina que vol ajudar a solucionar els problemes, a la manera de cadascú i, fins i tot, al marge del sistema judicial.

Noves publicacions del Campus per la Pau

Conflictology

Revista semestral en anglès

Resolució i transformació de conflictes, estudis de pau, irenologia, no-violència, gestió de crisis, mediació i sistemes alternatius de justícia. Conflictes armats, familiars, socials i polítics.

EcoUniversitat

Revista semestral en català

Sostenibilitat, medi ambient i ecologisme. Innovacions, alternatives i propostes socials per millorar la vida al planeta.

Director: Eduard Vinyamata **Coordinació editorial:** Rosa Mercader i Lali Sandiumenge **Realització editorial:** Íniazero edicions **Disseny gràfic:** Pau de Riba per a Íniazero edicions **Redactors:** Jordi Rovira i Anna Murgadas **Assessorament de continguts:** Mabel Gómez i Carme Anguera **Revisió lingüística:** Teresa Sandiumenge **Traducció:** Glòria Roset **Agraïm la col·laboració de** Juanjo Boté, Pilar Camacho, Nelsa Curbelo, José Antonio García Niño, Lourdes Guinovart, Tere Guix, Olímpia Nofuentes, Julieta Palma, Patrícia Peralta, Daniel Turon, Julià Vilar **Campus per la Pau:** Av. Tibidabo, 47. 08035 Barcelona / Tel: +34 93 253 57 00 / 93 253 57 64 Contacte: cooperacio@uoc.edu **Impress en paper** 100% reciclat i blanquejat sense clor **Fotografia de la portada:** (David Campos) El pal de la pau simbolitza el compromís de la Universitat Oberta de Catalunya amb els valors universals de la pau. Es va plantar el 2007 al jardí de la seva seu central.

Projectes

**Escola Virtual de Cooperació
EcoUniversitat**

Coordinació

**CAMPUS
PER LA PAU**

www.campusperlapau.org

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya
www.uoc.edu

iip.uoc.edu

**INSTITUT
INTERNACIONAL
DE POSTGRAU**